БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 62
5 МАЙ ЧОРШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Бугун совет матбуоти куни.

Яшасин совет матбуотининг ижодчиси ва ғамхўри Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КОММУНИСТИК ПАРТИЯНИНГ ҚУДРАТЛИ ҒОЯВИЙ ҚУРОЛИ

Бугун совет матбуоти куни. Мамлакатимиз меҳнаткашлари ҳар йили 5 май — Матбуот кунини зўр тантана блан нишонлайдилар. Совет матбуоти халқ блан чамбарчас боғланган бўлиб, халқ манфаати учун хизмат қилади. Шу туфайли халқимизнинг совет матбуотига меҳр-муҳаббати ва ишончи бениҳоя зўрдир.

Матбуотимиз мамлакатимиз экономикасини ривожлантириш, унинг куч-қудратини янада ошириш, жамиятимизнинг ма'навий-сиёсий бирлигини, халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш, совет ватанпарварлигини тобора кучайтиришга хизмат қилади. Совет матбуотининг энг олижаноб хизмати шундаки, у меҳнаткашлар оммасини коммунизм руҳида тарбиялайди, кишилар онгидаги капиталистик сарқитларга қарши, эскилик урф-одатларига қарши раҳмсиз курашади, ишда юз берган сансалорлик-бюрократизмни фош қилиб ташлаб, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги улуғвор вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишида партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам беради. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия совет матбуотига алоҳида э'тибор бериб келмоқда. СССРда кучли совет машиналари блан та'минланган полиграфия базаси мукаммаллашмоқда ва тараққий этмоқда. Ҳозирги пайтда СССРда 40 миллиондан кўпроқ нусхада чиқиб турадиган 8 мингдан ортиқ газета ва юзлаб журнал бор.

Улуғ мамлакатимизда ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг изчиллик блан амалга оширилиши натижасида газета, журналлар, китоблар, шу жумладан марксизм-ленинизм классикларининг асарлари ҳамма тилларда нашр этилмоқда ва меҳнаткашларнинг ҳаётига чуқуррок кириб бормоқда.

Барча қардош республикалардагидек Совет Ўзбекистонида ҳам матбуот йил сайин тараққий этмоқда. Октябрь социалистик революциясигача ҳозирги Ўзбекистонда матбуот деярли бўлмаган эди. Эндиликда республикамизда 195 та газета чиқмоқда. Буларнинг умумий тиражи бир миллион нусҳадан ортиқдир. Областимизда 43 та босма газета нашр этилмоқда. Шу жумладан 9 та шаҳар газетаси ва 14 та район газета нашр этилаётир. Фабрика, заводларда бирнеча минг нусҳада кўптиражли газета чиқаётир.

Ўзбекистон ССРда В. И. Лениннинг ва И. В. Сталиннинг асарлари ўзбек тилида тўла нашр этилгани ва Маркс, Энгельснинг айрим асарлари босилиб чиққанлиги ўзбек халқи маданияти тарихида буюк воқиадир.

Совет матбуоти, шу жумладан областимизда нашр этилаётган газета, журналлар коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажариш, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга меҳнаткашлар оммасини тўла сафарбар этиш учун курашмоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тарихий XIX с'езди директивалари. КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорлари совет матбуоти ходимлари зиммасига ғоят мас'улиятли вазифалар қўйди. Бу вазифалар социализмдан аста-секин коммунизмга ўтиш даврида кадрларимизни ва барча меҳнаткашлар оммасини юксак социалистик онглилик, марксизм-ленинизм идеялари руҳида, уларни қийинчиликларга бардош берувчи иродали кишилар қилиб тарбиялашдан иборатдир.

Газета, журналларимиз ўз саҳифаларидан совет кишиларининг ватанпарварлик ҳислатларини, уларнинг коммунистик жамият қуриш йўлидаги фидокорона курашларини ишчи, колхозчи, механизаторларнинг илғор иш тажрибаларини, совет фани ва маданиятининг ютуқларини пропаганда қилиш ҳамда оммалаштиришта кенг ўрин бермоқлари лозим.

Областимизда чиқаётган газеталарнинг ижодий коллективлари ўз э'тиборларини кадрларимизнинг марксча-ленинча ўқиши, шаҳар ва районларда пропаганда-агитация ишларининг қўйилиши, оммавий-сиёсий ишларнинг олиб борилиши, партия ҳаёти ва совет қурилиши ишларини кенг равишда ёритишга қаратмоқлари лозим.

Областимизда юзлаб саноат корхоналари борки, уларнинг умумий маҳсулоти республикамиз халқ хўжалигида асосий ўрин тутади. Шунинг учун газета редакциялари экономика масалалари — саноат, транспорт ишлари блан янада яхшироқ ва чуқурроқ шуғулланишлари, Москва область ва Москва шаҳар илғор саноат корхоналарининг ташаббуси асосида ишлаётган корхона коллективларининг намунали ишлари тўғрисида ижобий материаллар бериб боришлари, шу блан бирга меҳнат унумини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришга э'тибор бермаётган хўжалик раҳбарларининг иш услубини раҳмсиз равишда фош қилиб ташлашлари керак. Бу камчиликларни тезда бартараф этишда газеталар партия ташкилотларининг жанговар ёрдамчиси бўлишлари зарур. Газета саҳифаларида социалистик мусобақанинг қўйилиши ва унинг натижаси учун кураш доимий равишда кенг ўрин олиши лозим. Броқ айрим шаҳар ва район газеталари социалистик мусобақа масалаларига етарли э'тибор бермётирлар, ишни чуқур анализ қилмай, мусобақани юзаки, системасиз ёритадилар.

Матбуот ўз вазифасини муваффақиятли бажариши унга партия ташкилотлари томонидан қилинаётган раҳбарликка боғлиқдир. Шаҳар, район партия комитетлари ўз органлари — газеталарга раҳбарликни кучайтиришлари, газета иши блан доимий равишда шуғулланишлари, редакция ходимларига амалий кўрсатмалар бериб боришлари керак.

Областимизнинг колхозчи деҳқонлари 1954 қишлоқ хўжалик йилини муваффақиятли ўтказиш учун далаларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Илғор колхоз, совхозлар чигит экишни тамомлаб, ғўза парваришини кучайтириб юбордилар. Областимизда ғалла, жут, канопдан мўл ҳосил етиштириш, боғдорчилик ва сабзавотчиликни юксалтириш учун жиддий иш олиб борилмоқда. Газеталаримиз колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг ҳамда механизаторларнинг фидокорона меҳнатларини ўз саҳифаларида кенг равишда ёритишлари ва ишда юз берган камчиликларни ўз вақтида танқид қилиб туришлари зарур.

Газеталарда принципиал танқидий материалларга кўпроқ ўрин берилиши керак. Партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг ишидаги камчиликлар, нуқсонлар қаттиқ танқид қилиниши лозим. Танқид ва ўз-ўзини танқидсиз матбуот ўзининг шарафли вазифасини муваффақиятли равишда бажараолмайди.

Коммунистик партиянинг энг кучли ва ўткир қуроли бўлган матбуот коллектив пропагандист, коллектив агитатор ва коллектив ташкилотчи сифатида кун сайин, соат сайин ўсиб бориши керак.

Совет матбуоти меҳнаткашларни Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига, жонажон Ватанимизга чексиз садоқат ва муҳаббат руҳида тарбиялашдек олийжаноб вазифани бундан кейин ҳам шараф блан бажаради.

„Газета фақат коллектив пропагандист ва коллектив агитаторгина эмас, балки коллектив ташкилотчи ҳамдир“.

В. И. ЛЕНИН.

☆ ☆ ☆

„Матбуот энг кучли бир қурол бўлиб, партия унинг ёрдами блан ҳар кун, ҳар соат ишчилар синфи блан ўзига керакли ўз тилида гаплашиб туради. Партия блан ишчилар синфини ма'навий жиҳатдан бир-бирига боғлайдиган бошқа воситалар, бундан бошқа эпчил ва серҳаракат аппарат табиатда йўқдир“.

И. В. СТАЛИН.

Дастлабки юз минг гектар қўриқ ер очилди

ОЛМАОТА, 3 май. (ТАСС). Қозоғистон ССР колхозлари, МТС ва совхозлари қўриқ ва бўз ерларнинг дастлабки 100 минг гектарини ҳайдаб қўйдилар. Улар бу ерларга баҳори буғдой экдилар. Буғдойнинг чидамли нав'лари айниқса кўпроқ экилди. Республикада янги ерларни ўзлаштиришда беш мингга яқин дизельли тракторлар ишламоқда.

Павлодар областининг, Каганович районидаги «Коминтерн» колхозида Ленинск МТСининг А. Каверин бошчилигидаги трактор бригадаси янги ерларни ўзлаштирмоқда. Бу бригада ўзининг бутун состави блан Тамбов областидан бу ерга келган. Бригада дастлабки кунлардан бошлаб техникадан юқори унумда фойдаланмоқда, агротехника қоидаларига қаттиқ риоя қилмоқда. Каверин бошлиқ бригаданинг механизаторлари Олтой ўлкасидан келган В. Феденина бошлиқ трактор бригадаси блан мусобақа қилиб, дастлабки беш кун ичида 350 гектар қўриқ ерни ҳайдаб, топшириқни анча ошириб бажардилар.

Ленинск МТСига Озарбайжондан келган Г. Лукьянов бригадаси ҳам Каверин бошчилигидаги бригада блан мусобақа қилмоқда.

Қозоғистонда МТС, совхоз ва от заводларининг икки мингга яқин трактор бригадалари янги ерларни ҳайдаш ишларида мусобақа қилмоқдалар.

Қорақум канали қурилишида

АШҲОБОД, 3 май. (ТАСС). Бўлажак Қорақум каналининг трассаси улуғвор Амудар'ёдан бошланиб кетади. Қорақум каналининг трассаси Қорақум чўллари орқали ғарбга томон я'ни Мари тарафига ўтиб кетади. Ҳозир канал трассасида неча юзлаб совет кишилари фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар неча юз минглаб гектар бўш ётган ерларга ҳаёт келтирадиган сув учун йўл очмоқдалар. Мари областининг ўзидагина суғориладиган экин майдонлари 92 минг гектар кенгайтирилади.

Мурғоб воҳасида, Мари — Заҳмат участкасида қурилиш ишлари қизғин бораётир. 15 километр узунликда канал ўзани қазилмоқда. Кўп меҳнат талаб қиладиган ишларнинг ҳаммаси машиналаштирилган.

Канал трассасининг Байрамали районида жойлашган «365-нчи километр» участкасида ер қазиш ишларининг фронти 25 километрга чўзилган. Айрим участкаларда канал ўзанининг чуқурлиги проектда кўрсатилган белгисигача етказилган. Қурилиш ишлари бошланганидан бери механизаторлар бирярим миллион кубометрдан кўпроқ тупроқ қазиб чиқардилар. Мари — Заҳмат участкасида ер қазиш ишларининг ҳажми 18.900 минг кубометрдан иборат бўлади.

Канал қурилиши блан бир вақтда уй-жойлар, маданий-маиший муассасалар ҳам қурилмоқда. Заҳмат ва Байрамали участкаларида ишчи шаҳарчалари вужудга келди.

Грузия курортларида баҳорги-ёзги мавсум бошланди

ТБИЛИСИ, 3 май. (ТАСС). Денгиз бўйидаги Гадута курортининг «Волга», «Скороход», «Автодорожник» ва бошқа шифохоналарида баҳорги-ёзги мавсум бошланди. Ахали-Афонидаги «Приморск» санаторийси дам олувчиларнинг биринчи группасини қабул қилди.

Грузия курортлари кундан-кунга говжум бўлмоқда. Махинжаури, Зелений мис, Цихис-Дзири ва Кобулети санаторияларн ва дам олиш уйларида 1500 дан кўпроқ киши ўз отпускасини ўтказмоқда. Улар орасида — Москва, Ленинград, Киев, Свердловск меҳнаткашлари бор.

Мавсум бошида нефтьчиларнинг ва Арманистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Гагридаги янги шифохоналари, нефтьчиларнинг ва матлубот кооперацияси ходимларининг Гульрипши ва Кобулети курортларидаги дам олиш уйлари ишга тушди.

Бу йил Грузия шифохоналарида 150 мингдан кўпроқ киши даволанади ва дам олади.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаш юзасидан Қиевдаги рус адабиёти ва сан'ати декадасига доир

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан Киевда бўладиган рус адабиёти ва сан'ати декадасида қатнашиш учун Москва маданият арбобларидан 1.500 га яқин киши-артистлар, ёзувчилар, композиторлар Украина пойтахтига борадилар.

ССР Иттифоқи Давлат Академик Большой театри тўла состави блан биринчи марта Москвадан жўнаб кетади. Бу театр Киевда Т. Г. Шевченко номидаги Давлат академик опера ва балет театри саҳнасида «Декабристлар» ва «Князь Игорь» операларини, «Боқчасарой фонтани» ва «Оққуш кўли» балетларини кўрсатади. Бундан ташқари, театр солистлари шаҳар корхоналарида ўнларча концертлар берадилар.

Давлат Академик Малий театр коллективи 5 майда Украинага жўнаб кетади. У Харьковда, сўнгра Киевда ўзининг энг яхши спектакльларини кўрсатади. Театр постановкасида В. Гусевнинг «Рыбяковнинг ўғли» пьесасининг премьераси қўйилади.

Матбуот куни шарафига

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари матбуот кунини кенг нишонламоқдалар. Пойтахтнинг саноат корхоналарида, муассасаларида ва ўқув юртларида совет матбуотига бағишланган суҳбатлар ўтказилмоқда. Пропагандист ва агитаторлар В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг Совет матбуотини тузишдаги рольлари ҳақида, матбуотимизнинг шонли традициялари тўғрисида сўзлаб бермоқдалар. Шунингдек агитаторлар Коммунистик партиянинг энг кучли ғоявий қуроли матбуотнинг роли партия XIX с'езди қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март Пленумлари қарорларининг амалга оширилишида матбуотнинг вазифалари тўғрисида лекция ўқимоқдалар.

Шаҳар партия кутубхонасида совет матбуотига бағишланган виставка ташкил этилди. Кўпгина саноат корхоналарида кўптиражли газета редакциялари газетхонлар конференциялари ўтказмоқдалар.

(ЎзТАГ).

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАЛАРИНИНГ А'ЗОЛАРИ РАЙОНЛАРГА ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

Пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликни ривожлантириш ва пилла ҳосилини кўпайтириш юзасидан мусобақалашаётган районларнинг вакиллари ўзаро текшириш ўтказиш учун мусобақадош районларга жўнаб кетдилар.

Ўзаро текшириш бригадалари составида 300 га яқин киши қатнашмоқда. Булар орасида тажрибали пахтакорлар, бригада, звено бошлиқлари, ҳосилот советларининг раислари, агрономлар, зоотехниклар, МТС механизаторлари, партия ва комсомол ташкилотларининг ходимлари, қишлоқ Советининг раислари ва бошқалар бор. Бригадалар 24 группага бўлиниб, 10 кун давомида ўзлари мусобақалашаётган районларда кўкламги дала ишларининг бориши, чигитни ердан тўла ундириб олиш ва ғўза парваришининг қандай ўтказилаётганлигини текширадилар. Бригада а'золари илғорлар тажрибаларини ўрганадилар, ишдаги хато ва нуқсонларни кўрсатиб, мусобақадошларга амалий ёрдам берадилар.

Бригадалар жойларда сиёсий-оммавий ишларнинг қўйилишини, ўзаро социалистик мусобақанинг қандай ташкил қилинганлигини ҳам ўрганадилар, колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишнинг боришини текширадилар.

Пахтакор совхозларга ҳам 22 группага бўлинган ўзаро текшириш бригадаларининг а'золари жўнаб кетдилар.

БИЛДИРИШ

Бугун—5 май, кеч соат 7-30 минутда Навоий номли опера ва балет театри Биносида Матбуот кунига бағишланган умумшаҳар йиғилиши бўлади.

Йиғилишга таклиф билетлари блан киритилади.

В. И. ЛЕНИН ва И. В. СТАЛИН. Рассом П. Васильев ишлаган сурат (ТАСС фотохроникаси).

Ишлабчиқариш графиги асосида

Тошкентдаги МПС заводи республикамизнинг энг йирик саноат корхоналаридан бири ҳисобланади. Москвалилар ташаббусидан илҳомланган завод ишчилари, инженер-техник ходимлари умумхалқ байрами 1 Май шарафига ўзаро социалистик мусобақани кенг кўламда авж олдириб, катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Меҳнат вахтасида туриб ишлаётган коллектив маҳсулот тайёрлашнинг ҳамма кўрстаккичлари бўйича 4 ойлик планни ортиғи блан бажариб, қишлоқ хўжалиги учун пландан ташқари бирнеча ўн миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаб берди.

Ўртоқ В. Гейдрих бошчилик қилаётган 12-нчи механика цехи меҳнатни уюштиришнинг янги-янги формаларини ишлабчиқаришга жорий қилиб, заводдаги барча цехларга намуна бўлмоқда. Бу цехга кирар экансиз, ҳарбир ишчи станоги тепасига ёзиб қўйилган кундалик графикка кўзингиз тушади.

Мана, цехнинг илғор ишчиси ўртоқ В. Гололобовнинг графиги. У, апрель ойининг бутун давомида деярлик ҳар куни ўз нормасини 420 процентдан ошириб бажарди. Унинг ёнидаги станокда эса, ўртоқ А. Мондикос ишлайди. У, кунлик нормасини 350 процентдан адо этмоқда. Цехда Л. Корецвит, Ш. Зинуров ўртоқлар қаби график асосида ишлаб, кунлик нормасини 250 процентдан ошириб бажараётган илғор ишчилар сони кундан-кунга кўпайиб бораётир.

— График асосида ишлаш, — дейди цех бошлиғи ўртоқ В. Гейдрих, — цехимизни илғор даражага кўтаришда катта роль ўйнади. Коллектив 4 ойлик планини ҳамма кўрсаткичлар бўйича ортиғи блан бажариб, пландан ташқари 120 минг сўмлик деталь ва запас қисмлар ишлаб чиқарди. Шунингдек 70 минг сўмдан ортиқ хомаш'ё иқтисод қилинди.

5 ойдан бери завод Кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб келаётган ўртоқ И. Моисеев раҳбарлигидаги 5-нчи инструменталь цехи ҳам социалистик мусобақада олдинда бормоқда.

Заводнинг ана шу ҳар иккала цехида 20 дан ортиқ рационализаторлик таклифлари ишлабчиқаришга жорий қилинди.

Заводнинг барча цехларида ҳам иш ана шундай унумли бормоқда.

С. АБДУЛЛАЕВ.

Ишчиларнинг ғайрати

Тошкент шаҳар, Октябрь район саноат комбинатининг ишчи, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари ўртасида маҳсулот сифатини тинмай яхшилаш, планга нисбатан 10 процент ортиқ хомаш'ё, ёқилғи ва ёрдамчи материаллар тежаш, маҳсулот таннархини 2 процент камайтириш юзасидан олинган мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди.

Социалистик мусобақада комбинатнинг 3-нчи тикучилик цехи (бошлиғи мастер Фима Боксман) ҳаммадан олдинда бормоқда. Бу цех оммабоп, хушбичим кийимлар ишлаб чиқариш блан бирга, биринчи квартал планини 132 процент бажарди. Апрель ойи плани ялпи маҳсулотлар бўйича 150 процентга етказиб адо этилди. Цехнинг О. Сатторова ва Н. Ким сингари мусобақа илғорлари энг яхши натижаларга эришмоқдалар. Шунингдек, Т. А'лоев ва Фаттоҳов ўртоқлар мастерлик қилаётган тикучилик ва кенг исте'мол моллари ишлаб чиқариш цехлари ҳам давлат топшириқларини систематик равишда ошириб бажараётир. 1-нчи цех 43 минг сўм ўрнига 58 минг сўмлик кенг исте'мол моллари ишлаб чиқарди.

М. НОЗИМОВА.

Механика цехида янгилик

Пахталарни тоғ-тоғ қилиб ортган юк машиналари кенг дарвозадан ичкарига кириб, И. В. Сталин номли тўқимачилик комбинатининг ип йигирув цехи томон йўл олмоқда.

Азамат ишчилар илгари етиб келган машиналардан той-той қилиниб прессланган пахталарни туширар ва уларни кичик аравачалар орқали цех ичкарисига ташиб киритардилар.

Цехнинг кенг залида қудратли моторлар гуруллайди. Бир-бирига туташиб кетган юзлаб станоклар ишчиларнинг моҳир қўллари блан пахта толаларини ленталаб, йигирмоқда. Тўқишга тайёрланган иплар эса, катта-катта мокиларга автомат усулида ўралиб, махсус машиналар орқали тўқув цехига кетма-кет жўнатилиб турилипти.

Тўқув цехининг кенг зали. Бу ерда ишчи хотин-қизлар ҳалиги иплардан турли хил газлама тўқимоқдалар. Қўшни фабрикада эса, ўша газламаларга гул босилмоқда. Юзларча хил газламаларнинг ранг-баранг бўлиб товланиши, уларнинг қудратли агрегатлардан ҳилпираб чиқиши, машиналар ёрдами блан тоғ-тоғ бўлиб тахланиб қолиши кишига завқ бағишлайди.

Комбинатда ишлаётган ана шу қудратли станокларнинг детальлари, дастлабки қисмлари «Таштекстильмаш» заводининг 1-нчи механика цехида тайёрланади. Бу цехга ўртоқ И. Топочевский раҳбарлик қилмоқда.

У, заводга 1942 йилда — Тошкентдаги Политтехникумни тугаллаган йили келган эди. Ҳа демай орадан бирнеча йиллар ўтиб кетди. Ўртоқ Топочевский фидокорона меҳнат қилди. Цехдаги илғор ишчиларнинг иш методларини кунт блан ўрганиб, бой тажрибаларга эга бўлди.

Детальлар тайёрловчи станокларнинг ишлаш усулларини, уларнинг ҳарбир винт, ҳарбитта кичик қисмларини ипидан игнасигача ўрганди.

Цех бошлиғи кўп вақтларини цех ишчилари орасида ўтказади. Токарьларнинг иш услубларини, пармаловчиларнинг тайёрлаётган детальларини кўздан кечиради. Улар эришаётган ютуқларни кўриб қувонади. Камчиликларни эса ўз вақтида кўрсатиб, уларга амалий ёрдам беради. У, маҳсулотларнинг сифатини яхшилаш, иш унумини ошириш тўғрисида ўйлайди.

Мана бугун ҳам у ўзининг кундалик одати бўйича цехни айланиб юрипти. Шу вақт уни старший мастер Халичёнко чақириб қолди.

— Ўртоқ Иван Иванович, — дейди у пармаловчи Константинов ишлаётган станокни кўрсатиб, — машина детальларни брак чиқараяпти. Бошқа станокларда ҳам аҳвол шундай. Бунга тезроқ чора кўриш керак.

Топочевский станокнинг қисмларини синчиклаб, текшириб чиқди. Тайёрланаётган цилиндрларнинг 10-15 тасидан 2-3 таси брак бўлиб чиқмоқда эди.

— Маҳсулотларимизнинг анча миқдори сифатсиз бўлаётганлигининг сабаби ҳам шунда, — дейди цех бошлиғи, — жуда тўғри кўрсатдингиз. Механик ва мастерлар блан суҳбатлашиб, уни олдини оламиз, 2-3 кун ичидаёқ станокларнинг нормаль ишлашини та'минлашимиз керак...

Шу куниёқ йиғилиш ўтказилди. Станокларни технология процессларини ўзгартириш иши Топочевский, унинг ўринбосари Гуров, старший технолог Халиченко ўртоқларга топширилди.

Улар машина сирларини пухта ўрганишлари, астойдил ишлашлари натижасида машиналарни янги технология асосида қайта қурдилар. Илгари Р — У детальлари аввал хом ишланиб, кейин бошқа станокда тайёр ҳолатга келтирилар эди. Бу эса, ишчиларнинг вақтини олар ва станоклар жойини ортиқча эгалларди. Ўртоқ Топочевский ва Гуров ўртоқларнинг ишлаб чиққан янги конструкцияси бўйича ҳар икки иш процесси бир станокда бажариладиган бўлди.

Мана, кунлик нормасини 150 процентдан ошириб бажараётган цехнинг илғор мастери Елезавета Ненашова, У, янги жиҳозланган станокда ишламоқда. Энди детальларнинг брак бўлиш хавфи бутунлай тугалланган. Маҳсулот сифати эса яхшиланиб, меҳнат унуми анча ошган эди.

— Ўртоқ Иван Иванович, — дейди Елезавета хурсанд бўлган ҳолда цехга кириб келган цех бошлиғига, — бу станокларда ишласанг хузур қиласан киши. Ҳечқандай брак йўқ. Кундалик нормамни эса илгариги 150 ўрнига 200 процентга кўтардим. Станокларни янги технология процессига кўчирганликларингиз учун раҳмат.

Бу воқиа яқиндагина бўлиб ўтган эди. Илгариги станоклар цехдан чиқариб ташланди. Фойдаланиш учун улар бошқа цехларга юборилди. Янги технология процессига асосланган станоклар блан ишлаш натижасида бирнеча ҳафта ичида 10 тоннага яқин металл тежалди. Апрель ойининг плани умумий ишлабчиқариш бўйича ортиғи блан бажарилди.

У. ЖОНГИТОВ.

МАТБУОТ—ПАРТИЯНИНГ ЭНГ ЎТКИР ВА КУЧЛИ ҚУРОЛИ

★ ★

Шаҳар ва район газеталарига раҳбарликни янада яхшилайлик

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг бутун тарихи давомида матбуотни энг ўткир ва энг кучли қурол деб билиб, унга омманинг коллектив пропагандисти, агитатори ва ташкилотчиси сифатида ғоят катта аҳамият бериб келди. Қаҳрамон халқмизни коммунистик руҳда тарбиялаш, унинг ижодий кучини партия XIX с'езди ва КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари томонидан қўйилган тарихий вазифаларни бажаришга сафарбар қилишда совет матбуотининг роли жуда буюкдир.

Коммунистик партиямизнинг доимий ғамхўрлиги натижасида совет матбуоти йил сайин ўсиб, сафарбар этучи катта кучга айланмоқда. Буни биз областимиз мисолида яққол кўрамиз. Ҳозир областьда ўзбек ва қозоқ тилларида 43 та босма газета нашр этилмоқда. Шу жумладан ҳар ҳафтада 5 марта ўзбек ва рус тилларида чиқадиган 2 та область газетаси, кунора чиқаётган 9 та шаҳар газетаси, ҳафтада 2 мартадан чиқаётган 14 та район газетаси ва 18 та кўптиражли фабрика, завод газеталари бор. Областьда босма газеталарнинг умумий тиражи 100 минг нусҳага етади. Бу йил яна бирнеча район газеталари чиқарилабошлайди.

Халқимизнинг маданий савияси тобора ўсмоқда. Областимизнинг завод, фабрика, колхоз, совхоз ва МТСларида жуда кўп деворий газета, «Жанговар варақа», сатира варақалари чиқарилиб турмоқда. Улар ўзларининг ўткир сўзлари блан халқимизни тарбияламоқда, ишлабчиқариш соҳасида янги муваффақиятларга сафарбар этмоқда, ишдаги хато ва камчиликларни очиб ташлаш ва уларни тугатишда партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Кўп газеталаримиз шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг ижодий ташаббусларини қўллаб-қувватлаб, социалистик мусобақани авж олдиришда ёрдам кўрсатиб, новаторларнинг тажрибаларини пропаганда қилмоқдалар, корхона коллективларини, МТС ва совхоз ишчиларини ҳамда колхозчиларни ишлабчиқариш резервларидан тўла фойдаланишга чақирмоқдалар. Пискент, Чиноз районларидаги колхозларда, Чирчиқ шаҳридаги саноат корхоналарида чиқарилаётган деворий газеталар ўзларининг анчагина активларига эгадир.

Янгийўл шаҳри ва районида чиқаётган «Янги йўл» газетаси коллектив пропагандист, коллектив агитатор ва ташкилотчи сифатида ўз вазифасини яхши бажармоқда. Бу газетанинг чиқабошлаганига бугун 25 йил тўлди. Газета бу вақт ичида ўз атрофига жуда кўп активларни жалб қилиш блан бирга корхоналарда иш унумини ошириш, илғорлар тажрибасини пропаганда қилишда партия, совет ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқда.

Чирчиқ шаҳар газетаси **«Сталинское знамя»** ҳам ўз олдига қўйилган вазифаларни анчагина муваффақиятли бажармоқда. Газета саноат корхоналарида етишиб чиқаётган новаторларнинг тажрибаларини кенг ёйиб, ишда орқада қолаётган ташкилот ва идораларни танқид остига олиб, партия ташкилотларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Броқ, областимиздаги ҳамма газеталар ҳам ўз олдига қўйилган вазифаларни кўнгилдагидек бажараётир деб бўлмайди. Айрим редакция ходимлари ўз вазифаларига юзаки қараб, газета ишларини яхшилаш ва уни мазмунли чиқариш учун унумли иш қилаётганлари йўқ. Ба'зи бир шаҳар, район партия комитетлари эса ўз органларининг ишларига яқиндан ёрдам бериб, газетанинг ҳарбир сонини мазмунли чиқариш учун курашмаётирлар. Гулистон район партия комитети район газетасини чиқариш учун шу вақтгача район марказида бино ажратиб бермаган. Газетанинг ташкил қилинганига 10 ой бўлишига қарамай, бу газета ҳамон Мирзачўл шаҳар босмахонасида чиқарилиб келаётир.

КПСС Марказий Комитети район ва шаҳар газеталарига бевосита раҳбарлик қилишни шаҳар ва район партия комитетлари биринчи секретарьларининг зиммасига юклаган. Лекин айрим район ва шаҳар партия комитетлари газетага раҳбарлик қилишни агитация-пропаганда бўлимига топшириб қўйганлар. Жумладан Олмалиқ шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Ноженкин газетага шахсан ўзи раҳбарлик қилмайди. Натижада газетанинг ишида жуда кўп хато ва камчиликлар юз бераётир.

Совет матбуотининг иши кенг ишчилар, колхозчилар ва интеллигентлар оммасининг актив иштироқ қилишига асосланади. Унинг қишлоқ ва ишчи мухбирлари қанча кўп бўлса, газета шунчалик мазмунли чиқади. Аммо айрим газеталар активлар блан ишлашни унутмоқдалар. Улар кўпинча редакция ходимларининг мақолалари блан тўлиб чиқмоқда. Масалан, **«Оҳангарон ҳақиқати»** газета редакцияси (редактори ўртоқ Шоисломов) кейинги вақтда авторлардан ажралиб қолди. Бу газетада ҳозир атиги 5—10 мухбир қатнашади, холос. Шунинг учун газетада босилаётган материаллар кўп вақт юзаки ва паст савияда бўлиб, газетхонларни қизиқтирмайди. Газета ўз олдига қўйилган вазифаларни бажармаётир.

Коммунистик жамият қуришда совет матбуотининг роли каттадир. У, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда партиямизга яқиндан ёрдам беради. Халқимиз олдида турган хўжалик ва сиёсий вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига газета ўз ҳиссасини қўшади. Шунинг учун маҳаллий матбуотга раҳбарликни янада кучайтириб, унинг ҳарбир сонини қизиқарли ва мазмунли чиқаришга эришишимиз керак.

Район газеталари қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни ривожлантиришда партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам бериб, илғорларнинг иш тажрибаларини кенг пропаганда қилишлари лозим.

Газета ходимлари ўз билимлари ва журналистик маҳоратларини тинмай оширишлари, турмушни яхши ўрганишлари, ҳарбир янгиликни тезда сезабилишлари ва уни қўллаб-қувватлаб, матбуот орқали кенг пропаганда қилишлари керак.

Шубҳа йўқки, матбуотимиз бундан кейин ҳам халқимиз олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли амалга оширишда партиямизнинг ўткир қуроли сифатида ўз бурчини шараф блан бажаради.

Г. АЛИМУҲАМЕДОВ,

Тошкент область партия комитетининг матбуот ва маданият сектори мудири.

☆

АКТИВ ЁРДАМЧИ

Тошкентдаги К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг партия, касаба союз ташкилотлари ва завод дирекциясининг органи «Ворошиловец» кўп тиражли газетаси кейинги вақтларда ўз ишини партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини янада оширишга қаратилган тарихий қарорлари асосида қайта қуриб олди.

Завод Иттифоқимиздаги колхоз, совхозлар учун ҳар йили кўплаб қишлоқ хўжалиги машиналари етказиб бермоқда. «Ворошиловец» газетаси завод коллективини навбатдаги вазифаларни бажаришга сафарбар қилишда оперативчилик блан иш кўриб, партия комитетига актив ёрдам бериб келмоқда.

Яқинда партия комитети қуюв цехида меҳнат унумини кескин суратда оширишни заводдаги партия ташкилотларининг яқин орадаги энг муҳим вазифаси қилиб қўйди. Чунки заводдаги бошқа цехларнинг бир ме'ёрда ишлаши ва давлат планларини бажаришлари, айниқса қишлоқ хўжалиги заказларини ўз вақтида тайёрлаб бериши қуюв цехининг ишига кўп жиҳатдан боғлиқ эди. Газета ўз активларига таянган ҳолда конвейерда ҳар сменада 500 тадан опок ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ташаббускори бўлиб чиқди. Новатор фармовшиклардан Шведов ва Деревянкин ўртоқларнинг прогрессив иш методларини оммалаштириш блан бир қаторда қуюв цехининг бир ме'ёрда ишламаётганлигига нималар тўсқинлик қилаётганлигини кенг жамоатчилик ёрдамида очиб ташлади.

Газета ўз саҳифаларида **«Социалистик мусобақа кундалиги»** рубрикаси остида завод ҳаётида юз бераётган муҳим янгиликлардан ўз ўқучиларини хабардор қилиб туради. Газета новаторларнинг қимматли ташаббусларини қўллаб-қувватлаб, уни ишчилар ўртасида кенг оммалаштирмоқда.

Шунингдек, заводдаги барча цехларда, бўлимларда деворий газеталар, молниялар систематик суратда чиқиб турипти. Бу газеталарнинг махсус сатирик сонлари ҳам чиқарилиб турилади. Унда меҳнат интизомини бузучилар, брак маҳсулот ишлаб чиқаручилар қаттиқ танқид остига олиниб, бошланғич партия ташкилотларининг диққатини бу камчиликларни тугатишга жалб қилинади.

Яқинда «Ворошиловец» газетаси завод касаба союз ташкилоти блан биргаликда деворий газеталарнинг жанговарлигини ошириш ва уларнинг сифатини яхшилаш мақсадида энг яхши деворий газеталар учун конкурс э'лон қилди. Натижада цехлардаги деворий газеталарнинг мазмуни анча яхшиланди, уларнинг цех ҳаётидаги роли ошди.

«Ворошиловец» газетаси ўз активлари блан алоқасини янада мустаҳкамлаб давлат топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланиб кетган социалистик мусобақани ривожлантиришда завод партия комитетига яқиндан ёрдам бермоқда.

И. СУЛАЙМОНОВ.

Матбуот кунига бағишланган виставка

Тошкентдаги Навоий номли халқ кутубхонасида Матбуот кунига бағишланган виставка ташкил қилинди. Виставкага доҳийларимиз В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг совет матбуотига доир асарлари, бошқа авторларнинг большевистик матбуотимизнинг тарихига оид брошюралари қўйилган. Бундан ташқари, виставкада Совет ҳокимияти йилларида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Правда» газетаси тиражининг йил сайин ошиб борганлигини ва Ўзбекистонда чиқадиган республика, область, шаҳар ҳамда район газеталарининг сони ва тиражини кўрсатучи диаграммалар қўйилган.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

„Янгийўл“ газетасининг 25 йиллиги

Республикамизда юзларча шаҳар ва район газеталари чиқарилмоқда. Улар халқимизни коммунистик руҳда тарбиялаш, совет кишиларини хўжалик ва сиёсий вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этишда партия ташкилотларига жуда катта ёрдам бермоқдалар. Биз буни Янгийўл шаҳар ва район партия комитетлари ва меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советларининг органи **«Янгийўл»** газетасининг мисолида яққол кўрамиз.

«Янгийўл газетасининг ташкил этилганлигига 25 йил тўлди. Бу газета мамлакатимизда колхозлаштириш бошланган даврда вужудга келди ва шу районда колхоз тузумининг ғалабаси учун курашди. Газета ўзининг кўпсонли мухбирларига суяниб, Коммунистик партиянинг қишлоқда қулоқларни синф сифатида тугатишга ва колхоз тузумини мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатини амалга оширишда катта роль ўйнади.

«Янгийўл» газетаси 1940 — 1941 йилларда ўз саҳифаларида район колхозлари ўртасида Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлиш учун социалистик мусобақани кучайтиришга, давлат пахта тайёрлаш планини ошириб бажариш ва экин майдонларининг ҳосилини ошириш учун колхозчилар оммасини фидокорона меҳнатга сафарбар этишда жонбозлик кўрсатди. Шу вақтда «Янгийўл» газетаси Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига кандидат қилиниб тасдиқланди. Броқ Улуғ Ватан уруши бошланганлиги туфайли у виставкага қатнашаолмади.

Янгийўл-республикамизнинг энг илғор ва юқори ҳосилли пахтакор районларидан бири бўлиб қолди. Район газетаси колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, пахта ва бошқа экинлар ҳосилини ошириш, илғор агротехника методларини ва пахтачилик соҳасида эришилган бой тажриба ва ютуқларни пропаганда қилишда катта роль ўйнади. Газета саҳифаларида қишлоқ хўжалик мутахассислари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Сталин мукофоти лауреати Назарали Ниёзов, партия ва совет ходимлари, ўқитучилар ва врачлар ўзларининг мақолалари блан қатнашиб келдилар. Ҳозирги вақтда бу газетанинг мухбирлари 400 га яқиндир. Улар орасида агроном ўртоқ Бессонов, СоюзНИХИ аспиранти М. Аҳмаджонов, саноат корхоналарининг илғор кишилари ва новаторлари А. Зарубин, С. Тўлаганов, Лускалова ва бошқалар бор.

КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларини ҳамда партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини янада оширишга қаратилган қарорларини меҳнаткашлар ўртасида кенг пропаганда қилишга газета катта э'тибор бермоқда. Бу йил район пахтакорлари кенг майдонларда ҳар гектардан 35 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун курашмоқдалар. Район газетаси колхозчилар ва механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани тобора кенгайтириш ва уларни ишлабчиқариш соҳасида янги муваффақиятларга сафарбар этишда партия ташкилотига яқиндан ёрдам бермоқда.

Янгийўл шаҳри — йирик саноат марказларидан бирига айланмоқда. Газета ўзининг саҳифаларида илғор корхона ва новаторларнинг тажрибаларини мунтасил ёритиб турипти. Шаҳар саноати 4 ойлик планни муваффақиятли бажарди. Бунда газетанинг ҳиссаси кам бўлмади.

«Янгийўл» газета редакцияси (редактор ўртоқ Фаттахов) шонли 25 йилликда ўз ишларига якун ясаб, редакция ишидаги камчилик ва етишмасликларни ҳисобга олмоқда. Газетада паст савияда ёзилган хабар ва мақолалар учраб туради. Редакция идеология масалаларини, касаба союз ишлари ва совет қурилишига оид материалларни кам ёритаётир. Бу нуқсонлар тугатилиши керак.

Шубҳа йўқки, «Янгийўл» газетасининг ижодий коллективи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорлари асосида қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш, машина-трактор станцияларининг ишларини яхшилаш, қишлоқ хўжалигига раҳбарликни ва оммавий-сиёсий ишларни юксак даражага кўтаришда изчиллик ва сабот блан курашади ва ўз олдидаги шарафли вазифаларни муваффақиятли бажаради.

Н. ЮСУПОВ.

УНИВЕРСИТЕТ МАТБУОТИ

В. И. Ленин номли Ўрта Осиё давлат университетида матбуотимизнинг энг оммавий ва кенг тарқалган бу тури студент, аспирант, ўқитучи ва хизматчиларни тарбиялаш, улар ишидаги камчиликларни очиб ташлаш, омманинг ташаббусини юзага чиқариш орқали партия ва совет ташкилотларига, университет ма'муриятига катта ёрдам бермоқда.

Университетда бирнеча факультет деворий газеталари, кўплаб курс, ўнлаб группа газеталари, «жанговар варақа»лар, «молния»лари чиқиб туради. Университетдаги «За сталинскую науку» деган кўптиражли босма газета, «Дазмол» («Утюг») сарлавҳали сатирик деворий газета кенг ўқучилар ўртасида катта обрўга эга. Бундан ташқари университет студентлари илмий жамиятининг факультетлардаги бўлимлари ҳам илмий бюллетеньлар чиқариб туради. Бу газеталарнинг редколлегияси а'лочи ва актив жамоатчи студентлардан ташкил топган.

Айниқса «Тарихчи марксист», «Совет филологи», «Биолог-марксист» каби факультет газеталари кўп йиллардан бери студентлар ўртасида катта ҳурмат блан ўқилиб келинмоқда.

Яқинда университет ҳузуридаги аспирантлар ва ўқитучилар комсомол ташкилотининг органи «Фан чўққилари сари» деворий газетасининг биринчи сони чиқди. Газетанинг бу сонида э'лон қилинган «Комсомол ташкилотимизнинг вазифалари ҳақида» сарлавҳали бошмақолада, Юсуфжонованинг «Самимий муносабатда бўлиш керак» хабарида, М. Нестеренконинг «Тайёргарликсиз ўтган бир мажлис ҳақида» деган танқидий мақоласида аспирант ва ўқитучилар ҳаётидаги камчиликлар очиб ташланади, принципиал масалалар кўтарилади. Сиёсий-иқтисод кафедрасининг аспиранти К. Маркеловнинг «Диссертация устида ишлаш», чет тиллар кафедрасининг мудири Е. Л. Майская ва ўқитучи О. А. Данцигерларнинг «Аспирантларга маслаҳатлар» сарлавҳали мақолаларида ибратли фикрлар баён қилинган. Газетада берилган фоторасмлар, юмористик материаллар унинг ҳуснини очган, янада қизиқарли ва сермазмун бўлишини та'минлаган.

Университетдаги кўпсонли деворий газеталар ўқув-тарбия ишини юксак савияга кўтаришда, шубҳасиз катта роль ўйнамоқда.

М. ЯҲ'ЕЕВ.

Деворий газеталар конкурси

Юридик институтининг бошланғич партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари биргаликда юридик фанлари кандидати Ф. Бакиров раислигида комиссия ташкил этиб, матбуот куни — 5 Майга бағишлаб институтда чиқадиган деворий газеталар конкурсини ўтказишга қарор қилдилар.

Бадиий жиҳатдан яхши безатилган, студентларнинг ўқиш ва моддий турмушини, институт жамоат ташкилотлари ва факультет комсомол ҳаётини ҳартарафлама тўла акс этдирган деворий газеталар учун 3 та мукофот белгиланди. Шунингдек деворий газеталарнинг редакторлари, рассомлари учун, мақолалар, ше'рлар, ҳикоялар, масаллар ва карикатураларнинг авторлари учун 10 та мукофот белгиланди.

А. ЧИНТАШЕВ.

Совет матбуоти куни

Ҳар йили 5 майда мамлакатимиз меҳнаткашлари совет матбуоти кунини нишонлайдилар. 1912 йил 5 майда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг марказий органи бўлган «Правда» газетасининг биринчи сони чиққан эди. Ўша вақтдан бери ўтган қирқ икки йил мобайнида «Правда» меҳнаткашларни коммунизм учун курашнинг оламшумул-тарихий вазифаларини бажариш йўлида меҳнаткашларни жипслаштириб ва сафарбар қилиб, марксизм-ленинизм назариясини тинмай пропаганда қилиб келмоқда.

Совет матбуоти куни халқимизнинг традицион байрами бўлиб қолди. Бу, матбуотнинг жуда катта давлат аҳамиятига эга эканлигини, совет кишиларининг газета, журнал ва китобга бўлган муҳаббатини кўрсатади.

«Правда» блан бир қаторда минглarча газеталар ва юзларча журналлар ҳам коммунизмнинг улуғвор идеялари учун кураш олиб бормоқдалар. СССРда 40 миллион нусхадан кўп газета, миллионларча нусха журналлар чиқмоқда. Миллионларча нусхада китоблар ва брошюралар тарқатилмоқда. Мамлакатимизда ўз она тилида газета, журнал, китоб чиқармайдиган битта ҳам халқ йўқ. Бу эса Коммунистик партия олиб бораётган ленинча-сталинча миллий сиёсатининг улуғ ғалабасидир.

Коммунизм қуручилар партияси буюк идеяларини ифодаловчи «Правда»нинг овози бутун жаҳонга эшитилмоқда. «Правда» дўстларга тинчлик, демократия ва социализм учун курашда муваффақият қозонишга умид ва ишонч бағишлайди, душманларни эса даҳшатга ва ғазабга келтиради. «Правда» — дун'ёда энг оммавий ва энг та'сирчан газетадир.

☆

Совет матбуоти ҳақли равишда коммунистик қурилишда партиянинг қудратли қуроли ҳисобланади. 2-3 йил ичида аҳолини озиқ-овқат ва саноат товарлари блан та'минлашни кескин суратда кўпайтириш тўғрисидаги партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган вазифаларни бажаришда матбуотнинг роли ғоят каттадир. Матбуот халқ исте'мол молларини ишлаб чиқаришни кескин равишда кўпайтириш учун, енгил ва озиқ-овқат саноатини ҳартомонлама ривожлантириш учун, СССР қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун тинмай кураш олиб бормоқда.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги резервларни сафарбар қилиш масалалари матбуотда кенг ёритилиши керак. Бундай резервлар жуда каттадир. Ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг қўшимча давлат маблағларини сарфламасдан туриб мавжуд асбоб-ускуналардан фойдаланган ҳолда мавжуд ишлабчиқариш майдонларидаги ишлабчиқаришни кўпайтиришга қаратилган ижодий ташаббуслари ажойиб натижалар бермоқда. Белоруссия республика газетаси «Звязда» илмий ва инженер-техник ходимлар блан биргаликда, мото-велозавод активи блан биргаликда корхонадаги фойдаланилмай ётган резервларни аниқлаб ва бу резервларни қандай йўл блан ишга солишни кўрсатиб бериб, жуда тўғри иш қилди.

Газеталаримиз ишчилар ва инженер-техник ходимлар ўртасида социалистик мусобақани пропаганда ва агитация қилиш блангина чекланиб қолмай, бу мусобақанинг ташкилотчиси ролини ҳам бажармоқда. Газеталаримизнинг вазифаси омманинг ижодий ташаббусини ҳартомонлама қўллаб-қултиқлаш ва ривожлантиришдан, кенг меҳнаткашлар оммасини меҳнат унумини ошириш учун, завод ва фабрикаларнинг кўпроқ маҳсулот чиқариш ассортиментини кенгайтириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш учун курашга сафарбар этишдан иборат.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленумлари социалистик қишлоқ хўжалигининг битмас-туганмас резервларини, дон, картошка, сабзавот, гўшт, ёғ, сут ва бошқа маҳсулотлар ишлабчиқаришни кўпайтириш имкониятларини очиб берди. Газеталар конкрет мисоллар ва фактлар асосида бу резервларнинг қаерда эканлигини ҳамда колхоз ва колхозчилар бу резервлардан қандай фойдаланаолишлари мумкинлигини кўрсатиб беришлари керак.

Кўпгина газеталар ҳамма колхозлар ҳам юқори ҳосил олишлари, чорва молларини кўпайтириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишга эришишлари мумкинлигига ишонтирадиган ёрқин мақолалар ва хабарлар чиқармоқдалар. Воронеж областининг «Коммуна» газетаси, Краснодар ўлкасининг «Советская Кубань» газетаси, «Ставропольская правда» газетаси ва кўпгина бошқа газеталар энг яхши колхозлар блан қолоқ колхозлар ишини бир-бири блан таққослаб, қишлоқ хўжалигини прогрессив методлар блан бошқаришни пропаганда қилмоқдалар, артель хўжалигини қандай йўл блан кескин суратда кўтариш мумкинлигини кўрсатмоқдалар.

Газеталар қишлоқ меҳнаткашларининг мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун бўлган социалистик мусобақаларини ҳартомонлама кенгайтириб юборишлари керак.

Газеталар янги ерларни ўзлаштириш масалаларини кенг ва ҳартомонлама ёритишлари, колхозчиларни бу ерларни ўзлаштириш тажрибалари блан қуроллантиришлари, қўриқ ва бўз ерларда дон экинларини етиштириш агротехникасини пропаганда қилишлари керак.

Қишлоқ хўжалиги масалаларини ишнинг кўзини билиб ёритиш учун матбуот ходимлари илғор тажрибаларни ва қишлоқ хўжалик фани муваффақиятларини чуқур ўрганишлари зарур.

☆

Матбуот орқали партия марксизм-ленинизмни пропаганда қилиш бўйича, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш бўйича жуда катта ишлар олиб бормоқда. Бу соҳада кўп ишлар қилинмоқда. Аммо эришилган муваффақиятлар блан қаноатланиб қолишга ҳечқандай асос йўқ. Шуни ҳам айтиш кераккi, марксча-ленинча назарияни матбуот орқали пропаганда қилиш соҳасида муҳим камчиликлар ва хатоликларга йўл қўйилмоқда.

Матбуотнинг назарий масалалар бўйича кўп чиқишларида қироатхоналикка ва догматизмга йўл қўйилмоқда. Бу эса марксча-ленинча назарияни пропаганда қилиш ишига катта зиён етказади. Қироатхонлик ва догматизм революцион назарияга бўлган қизиқишни йўқотади, партиямиз ва давлатимиз кадрларининг Маркс—Энгельс—Ленин—Сталин та'лимотини ижодий ўрганишларига халал беради, бу та'лимотни амалий ишда татбиқ қилишни қийинлаштиради.

Матбуот тарихнинг ҳаракатлантиручи кучларига баҳо беришда жиддий хатоликларга йўл қўйди. Тарихнинг ҳақиқий яратучиси бўлган, коммунизм қураётган халқнинг роли кўпинча ёрқин кўрсатилмас, жамиятнинг йўналтиручи ва раҳбар кучи бўлган Коммунистик партиянинг фаолияти тўла ёритилмас эди, марксистик назарияга зид бўлган шахсга сиғиниш назариясига кескин зарба берилмас эди.

Матбуотимизда йўл қўйилган бу камчилик ва хатоликларни қат'ий равишда тугатиш, газеталарни ғоявий савиясини кўтариш, халқ оммасининг ижодий фаолиятини яққол ва ишончли қилиб кўрсатиш, Коммунистик партиянинг раҳбарлик ва етакчилик ролини ёритиш, партиямизнинг ички ва ташқи сиёсатини тинмай тушунтириб бориш ва бу сиёсатни турмушга ошириш учун тинмай кураш олиб бориш зарур.

Матбуот ишчилар синфи блан деҳқонлар ўртасидаги ленинча иттифоқнинг улуғ ҳаётбахш кучини, бу иттифоқ пролетариат диктатурасининг асоси эканлигини тинмай пропаганда қилиш керак. Бунда ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқи ташкил топиши ва ривожланишининг тарихини кўрсатиш блангина чекланмасдан, асосан, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳозирги вақтда бу иттифоқни мустаҳкамлашнинг ленинча принципларини қандай амалга ошираётганини кўрсатиб бериш керак. Социалистик деҳқончиликни индустриал базада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш соҳасида, қишлоқ хўжалигини юқори малакали кадрлар блан мустаҳкамлаш соҳасида, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқаришда колхоз ва колхозчилар иқтисодий манфаатдорлигини ошириш соҳасида партия ва Совет ҳукумати томонидан ўтказилаётган тадбирлар партиянинг ишчилар синфи блан деҳқонлар ўртасидаги иттифоқни янада мустаҳкамлаш учун қандай кураш олиб бораётганини яққол кўрсатади.

Иттифоқчи ва автоном республикалар, миллий область ва округлар экономикаси ва маданияти тараққиёти тўғрисидаги мазмундор, ёрқин мисоллар ва фактлар блан тўлдирилган мақола ва хабарлар мамлакатимиз халқларининг бузилмас дўстлигини кўрсатиши керак, бу дўстлик кўпмиллатли Совет давлатининг енгилмас кучидир. Газеталар ленинча-сталинча миллий сиёсатни бузишнинг ҳарқандай кўринишларини қаттиқ танқид қилиши, буржуа миллатчилигининг кўринишларига қарши кураш олиб бориши керак.

Матбуот кишилар онгидаги капитализм қолдиқларига бефарқ қарайолмайди. Матбуотнинг вазифаси — меҳнатга нотўғри муносабатда бўлучиларни қаттиқ танқид қилишдан, дангасаларга қарши курашдан, социалистик мулкни қўриқлашдан, ўғриларни, спекулянтларни, безориларни фош қилиб ташлашдан иборатдир.

Матбуотнинг бутун кучидан кишиларимизнинг коммунистик онглилигини ошириш, уларни совет ватанпарварлиги, Коммунистик партия ишига чексиз садоқат руҳида тарбиялашда фойдаланиш зарур.

★

Коммунистик партия матбуотга кун сайин раҳбарлик қилади ва унинг фаолиятига йўл кўрсатиб туради. Матбуотимизнинг улуғ кучи ана шундадир. Партия комитетлари газеталарга ғамхўрлик қилсалар ва э'тибор блан муносабатда бўлсалар, газеталар партия ташкилотларининг жанговар органларига айланадилар.

Броқ, айрим жойларда партия комитетларининг газета редакцияларини яхши кадрлар блан мустаҳкамлаш тўғрисида, газета ходимларининг сиёсий ва амалий мутахассисликларини ошириш тўғрисида кам ғамхўрлик қилаётганликлари каби фактлар учрайди.

Айрим маҳаллий партия ходимлари партиянинг матбуотга раҳбарлик принципларини бузмоқдалар, улар, раҳбарлик қилиш — газета редакциясига ҳомийлик қилиш, газета саҳифасидан танқидий мақолани ўзбошимчалик қилиб олиб ташлаш, камчиликларни хаспўшлаб кетишдан иборат деб ўйлайдилар. Орлов области Кромский район партия комитетининг секретарьлари ана шундай қилганлар. Улар район газетасининг чиқишидан олдин газета саҳифаларининг кўрсатилишини талаб қилганлар, авторлар томонидан кўрсатилган танқидий мулоҳазаларнинг уларга ёқмаган жойларини ўчириб ташлаганлар, меҳнаткашлар томонидан келган сигналларни редакциянинг текшириб кўришига рухсат этмаганлар.

Шундай фактлар ҳам учрайдики, айрим партия комитетлари газеталарнинг тўғри мақолаларини асоссиз равишда қоралаганлар, бундай хабарларга раддия ёзишни талаб қилганлар.

Могилев область партия комитети республиканинг «Звязда» газетасини, рабкор ўртоқ Ерохованi та'қиб қилинганлиги тўғрисида нотўғри хабар босган, деб айблаган. Фақат Белоруссия КП Марказий Комитетининг комиссияси газета хабарининг тўғрилигини тасдиқлагандан кейингина область партия комитети ўзининг нотўғри қарорини бекор қилган.

Газета — партия комитетининг содиқ ва кучли ёрдамчисидир. Газетанинг танқидий чиқишлари камчиликларни очиб ташлашга, ишдаги ўприлишларни топишга, бутун ташкилилот ишида умумий муваффақиятга эришишга ёрдам беради. Партия комитетларининг вазифаси—газеталарнинг танқидий чиқишларини қунт блан муҳокама қилишдан, матбуот ходимларини, ишчи мухбирларни ва қишлоқ мухбирларини танқидни бўғучиларнинг ҳуружларидан ҳимоя қилишдан иборатдир.

Ишчи ва қишлоқ мухбирлари—матбуотимизнинг активи, унинг жанговар армиясидир. Улар газетани кенг халқ оммаси блан боғлайдилар. Тажриба шуни яққол кўрсатадики, ишчи ва қишлоқ мухбирларининг кенг тормоғига эга бўлган ва уларнинг овозига сезгирлик блан қулоқ солучи редакцияларгина жанговар ва мазмундор газеталар чиқармоқдалар.

Газеталарнинг редакциялари ба'зан ишчи ва қишлоқ мухбирлари йўлига ғов бўлаётган бюрократизм кўринишларига қарши кураш олиб боришлари, жамоат фикрининг йўналтиручилари бўлган ишчи ва қишлоқ мухбирларининг ижодий ташаббусларига кенг йўл очиб бериш ҳақида ғамхўрлик қилишлари керак.

Айрим редакцияларда ишчи ва қишлоқ мухбирларининг хатларига нисбатан нотўғри муносабатда бўладилар, уларни жуда кам босиб чиқарадилар. Масалан, Чувашистонда чиқадиган «Советская Чувашия» газетасида ишчи ва қишлоқ мухбирларининг ёзган хатларида қизиқарли фактлар, таклифлар, танқидий мулоҳазалар бўлишига қарамасдан бу хатлар босиб чиқарилмаган, текширишга юборилмаган, балки архивга топшириб юборилган. Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг хатларига нисбатан бундай бюрократларча муносабатда бўлишга қарши қат'ий кураш олиб бориш зарур.

Газеталар ишчи ва колхозчилардан келадиган хабарлар сонини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилишлари керак. Редакция ишчи ва қишлоқ мухбирлари активига эга бўлмаса, буни редакция ишидаги ўприлиш деб ҳисоблаш керак.

Кўпгина газета редакциялари ишчи ва қишлоқ мухбирларини матбуот кунидагина эсга оладилар. Бу нотўғри ишдир. Редакциялар улар блан кўпроқ алоқа боғлашлари, газета ишини қандай қилиб яхшироқ уюштириш ҳақида улар блан маслаҳатлашишлари керак.

☆

Совет матбуоти куни газета редакциялари муваффақиятларга қараганда кўпроқ ишдаги камчиликлар ҳақида гапиришлари керак. Улуғ Ленин, юбилей кунлари диққатини ҳал этилмаган вазифаларга, олға қараб янада муваффақиятлироқ ҳаракат қилишни та'минлаш учун камчиликларни очиб ташлашга қаратиш керак, деб та'лим берган эди. Газеталар ишидаги камчиликларни тугатиш редакцияларга газета сифатини яхшилашда, ўз та'сирларини ўқучилар ўртасида кучайтиришга ёрдам беради.

Бизнинг матбуотимиз Коммунистик партиянинг коммунизм ғалабаси учун олиб бораётган курашида қудратли қурол эди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

С. НОВИКОВ.

Ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборайлик

(Мухбирларнинг хатларига обзор)

Экишни қисқа муддатларда сифатли қилиб тамомлаган илғор колхозлар, бригада ва звенолар барча экин майдонларида чигитни ердан бехато ундириб олишга эришмоқдалар. Улар чигитни текис ундириб олиш блан яганалашни ҳам муваффақиятли ўтказиб, ҳарбир гектар ерда ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлишини та'минламоқдалар. Шу блан бирга ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб, пахтадан юқори ҳосил олиш учун замин ҳозирламоқдалар. Редакциямизга шу тўғрида кўплаб хат-хабарлар келиб турибди.

Ўртоқ **У. Мамасолиев** Верхне-волинск районидан хабар қилади. Район колхозлари ғўза парваришини кундан-кунга қизитиб юбормоқдалар. Чкалов қишлоқ советидаги Куйбишев номли йирик пахтакор колхознинг пахта далаларида шу кунларда ҳаёт қайнамоқда. Колхоз бу йил 1 минг 25 гектар ерга чигитни қисқа муддатларда, сифатли қилиб экиб олди. Колхознинг Ў. Толибов, С. Исаев ва Эгамқулов ўртоқлар бошлиқ илғор бригадалари бутун экин майдонларида чигитни бехато ундириб олиб, ғўза парваришини кучайтириб юбордилар.

Шунингдек Карл Маркс номли, Свердлов номли, «Қизил октябрь» ва Жданов номли колхозларда ҳам ғўза парвариши зўр уюшқоқлик блан олиб борилмоқда.

Ўртоқ **Ш. Назмитдинов**нинг Ховос районидан ёзишига қараганда, Карл Маркс номли колхознинг А. Азимов, Х. Алиёров ўртоқлар бошлиқ илғор бригада а'золари механизаторлар блан ҳамкорликда ишлаб, ҳамма ерда чигитни текис ундириб олишга эришдилар.

Бригада а'золари ўртасида оммавий-агитация ишларининг намунали йўлга қўйилганлиги яхши натижалар бермоқда. Шийпонларда радио приёмниклар ишлаб турипти. Бу ерда колхозчи ва механизаторларнинг кундалик ишларини кўрсатувчи «Жанговар варақа»лар чиқарилиб турилади. Агитаторлардан Носиров, Ғафуров ва Бозоров ўртоқлар колхозчилар ва механизаторлар ўртасида суҳбат ва лекциялар уюштирмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг тарихий қарорларини колхозчилар оммасига тўла тушунтирмоқдалар.

— Ўртачирчиқ районидаги донгдор «Ленин йўли» колхозининг меҳнатсевар а'золари, — деб ёзади ўртоқ **Қ. Эрназаров**, — бу йил 1610 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 35 центнердан «оқ олтин» етказиб бериш учун курашмоқдалар. Партия ва ҳукуматимизнинг тарихий қарорларидан илҳомланган колхоз а'золари бу йил 200 гектардан ортиқ қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириб чигит экдилар. Колхознинг Р. Нажимов, Р. Бердиқулов ва Т. Алиқулов ўртоқлар бошчилик қилаётган илғор бригадалари шу кунларда ғўза парваришини кучайтириб юбордилар.

Ўртоқ **М. Абубакиров**нинг шу райондаги Ильич номли колхоздан хабар қилишича, колхоз а'золари **719 гектар** ернинг ҳарбир гектарида ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлиши учун астойдил курашмоқдалар. Колхознинг ўртоқ Х. Қаюмов бошлиқ илғор бригада а'золари бу соҳада айниқса ўрнак бўларлиш қилдилар. Улар чигит ола чиққан жойларга ғўза кўчатлари ўтқазиш блан бир вақтда ғўза парваришини ҳам уюшқоқлик блан олиб бормоқдалар.

Ю. Рустамов, Х. Акрамов, Д. Ортиқов ҳамда **Э. Тожибоев** ўртоқларнинг Чиноз районидаги Каганович номли, Хрушчёв номли ва «Қизил октябрь» колхозларидан бизга ёзишларича, бу колхозларда ҳам ғўза парвариши намунали олиб борилмоқда. Хрушчёв номли колхоз а'золари бу йил 877 гектар ернинг ҳар гектаридан 37 центнердан ҳосил етказиш мажбуриятини олганлар. Азамат пахтакорлар ана шу мажбуриятни шараф блан бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Шуни ҳам айтиш керакки, бу йил колхознинг кўпчилик бригадаларида чигит прогрессив агротехника усулларида экилди. Колхоз правлениеси МТС агрономлари блан олдиндан пухта маслаҳатлашиб, етти далали алмашлаб экиш усулини жорий қилдилар. Экишда бундай илғор агротехника қоидаларининг қўлланилиши ҳозирданоқ яхши натижалар бермоқда. Экиш ана шундай усул блан ўтказилган ерларда чигитлар тез ва бехато униб чиқди. Бу эса О. Турдиев, Р. Қодирова Ғ. Мустафоев ва А. Жабборов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ғўза парваришини барвақт бошлаб юбориш имкониятини берди. Шунингдек, Каганович номли колхознинг коммунист А. Эрматбоев, М. Бобонов, Т. Қурбонбеков бошлиқ бригада а'золари ҳам чигит экиш давридаги кабн ғўза қатор ораларини ишлашда ҳам бошқа бригадаларга ўрнак бўлмоқдалар.

— Янгийўл районидаги «XIX партс'езд» колхозининг кўпчилик далачилик бригадаларида, — деб хабар қиладилар **О. Қўчқорбеков** ва **Ш. Турдиев** ўртоқлар, — қатқалоққа қарши ўз вақтида зарур чоралар кўрилиб ҳамма экин ерларида чигитни текис ундириб олишга муваффақ бўлдилар. Ўртоқ Раҳмонберди Эгамбердиев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг а'золари ғўза қатор ораларини ишлашга колхозда биринчи бўлиб киришдилар. Комсомол ва ёшлар барча кўклам дала ишларини намунали уюштириб, чигит экишни қисқа муддатларда сифатли қилиб ўтказганликлари ва чигитни биртекис ундириб олиб, ҳамма майдонларда ғўзаларнинг нормал қалинликда бўлишини та'минлашга эришганликлари, шунингдек ғўзанинг дастлабки парваришини уюшқоқлик блан бошлаб юборганликлари учун ЎзЛКСМ район комитети ва колхоз правлениесининг Кўчма Қизил байроқларини олишга муяссар бўлдилар.

Шу каби **Т. Рўзибоев, Ҳ. Ҳайдаров** ўртоқлар Гулистон районидаги Карл Маркс номли, Пушкин номли ва «Красная заря» колхозларининг районда биринчи бўлиб ғўза парваришини бошлаб юборганликлари тўғрисида бизга хабар қиладилар. Карл Маркс номли колхоз а'золари бу йил партов ерлардан 140 гектарини ўзлаштириб, экин майдонларини 540 гектарга кенгайтирдилар. Ҳозир ҳар иккала колхозда ҳам карталарнинг чеккаларидаги бўш қолган ерларга ғўза кўчатлари ўтқазиш, яхши кўмилмай қолган чигитларнинг устига тупроқ тортиш, шундай қилиб ҳарбир гектар ерда ғўза кўчатларининг нормал қалинликда бўлишини та'минлаш учун курашилмоқда.

Оққўрғон районидаги Ворошилов номли колхознинг коммунист ўртоқ Э. Норбоев бошлиқ бригадасида, Сирдар'ё районидаги Каганович номли колхознинг ўртоқ Эркабоев бошлиқ бригадасида, шу райондаги Маленков номли колхознинг ўртоқ Т. Ҳайдаров бошчилик қилаётган бригадасида, Паркент районидаги Ленин номли колхознинг ўртоқ Шеров бошлиқ бригадасида, Бекобод районидаги йирик Дзержинский номли колхознинг кўпчилик бригадаларида, шунингдек 1-нчи «Далварзин» совхозининг қатор бўлимларида ҳам яганалаш блан бир қаторда ғўзани комплекс равишда парвариш қилиш ишлари кундан-кунга кучайтириб юборилмоқда. **М. Муродов, Ж. Ҳакимов, М. Султонов Р. Зикриёев, О. Туранов** ва бошқа ўртоқлар бизга юборган ўз хабарларида асосан ана шу ҳақда ёзганлар.

Ҳозир пахтакор колхоз ва совхозлар учун пахтадан юқори ҳосил етиштиришнинг энг мас'улиятли ва ҳал қилувчи даври бошланди. Ҳамма пахта майдонларида яганалашни намунали ўтказиб, ҳарбир гектар ерда ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлиши та'минланганда, ғўза қатор ораларини ишлашни агротехника усулларида уюшқоқлик блан олиб борилгандагина ҳарбир далачилик бригадасида ва ҳарбир звенода мўлжалдаги ҳосилни етиштириш мумкин бўлади. Мўл ҳосил усталари ҳозирданоқ барча ишларни қат'ий график асосида ташкил қилиб, юқори ҳосил етиштиришнинг режаларини белгилаб чиқмоқдалар.

Лекин ҳамма колхозлар, бригада ва звеноларда ҳам аҳвол бирдек яхши деб бўлмайди. Ма'лумки, бу йилги кўкламда об-ҳавонинг ланж келиши бир қатор колхозларда ерни ҳайдаш ва уни чигит экишга тайёрлашда, ниҳоят чигит экишда қулай дамларнинг қўлдан бой берилишига сабаб бўлди.

Ноқулай об-ҳаво шароитларига бўш келиб, чигитнинг ўз вақтида ерга тушишини та'минлашда сусткашлик ва уюшқоқсизлик кўрсатган айрим район партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги органлари, МТС ва колхозларнинг раҳбарлари ўзлари учун тездан тегишли хулоса чиқариб олишлари ва бутун куч ҳамда воситалардан унумли фойдаланишга эришишлари керак эди. Афсуски, бундай қилинмаётир.

Масалан, Мирзачўл районидаги Сталин номли, Куйбишев номли ва бошқа илғор колхозлар блан бирхил имконият ва бирхил шароитга эга бўлган Охунбобоев номли, Жданов номли, Василевский номли ва «Зарбдор» колхозларининг катта майдонларида ҳали чигит ердан текис ундириб олинган эмас. Бунинг сабаби шуки, мазкур колхозларда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун кураш чинакамига уюштирилмаган. Бу колхозларнинг раҳбарлари қолоқлик сабабларини ҳамон об-ҳавонинг ноқулай келишидан кўриб юрриптилар. Аслида эса бунинг бирдан-бир сабаби шундаки, мазкур колхозларнинг раҳбарлари мураккаб иш шароитларида ўзларидаги мавжуд имкониятларни ва моддий-техника воситаларини моҳирлик блан ишга солабилмадилар. Натижада бу колхозларда ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юбориш юзасидан зарур тадбирлар кўрилмаётир.

Вазифа — ҳамма районларда пландан ташқари чигит экишни яқин икки-уч кун ичида сифатли қилиб тамомлаш, барча экин майдонларида чигитни биртекис ундириб олиб, ҳарбир гектар ерда ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлишини та'минлаш ва ғўза парваришини ҳартарафлама кўчайтириб юборишдан иборатдир.

Эртаги сабзавотни барвақт етиштириш учун

Қорасув районидаги «XVIII партс'езд» колхозининг а'золари шаҳар аҳолисига эртароқ сабзавот экинлари маҳсулоти етказиб бериш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Колхознинг тўрт секциядан иборат катта теплицасига қишда экилган бодрингларнинг пишиб етилганига анча вақт бўлди. Колхоз Тошкент шаҳридаги дўконларига бодринг чиқариб аҳолига сотмоқда.

Колхозда дала ишлари уюшқоқлик блан олиб борилмоқда. Меҳнат тўғри ташкил қилиниб бутун куч тўла сафарбар этилгани учун даладаги барча иш ўз вақтида бажарилмоқда. Шунинг учун ҳам бу йил кўкламдаги об-ҳаво қийинчиликларига қарамасдан колхозда пландаги 12 гектар ўрнига 15 гектар ерга карам, 36 гектарга картошка, 10 гектар ерга сабзи, 3 гектарга лавлаги ва ҳархил кўкатлар вақтида экиб олинди.

Ҳозир колхозда эртаги экинлар сифатли парвариш қилинмоқда, шу блан бирга эртаги сабзавот, полиз экинларини экиш ишлари қизғин олиб борилаётир. Жумладан, 15 гектар ерга бодринг, ҳандалак, 115 гектар ерга помидор экиб бўлди. Бирнеча гектар ерга гўнг-чиринди тувакчаларда етиштирилган помидор кўчатлари ўтқазилди. Агротехниканинг бу прогрессив тадбири натижасида, помидорлар одатдагидан икки-икки ярим ҳафта эрта пишади.

Колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар кенг йўлга қўйилган. Партия ва комсомол а'золаридан 27 киши бригада ва звеноларда лекция ва суҳбатлар уюштириб, ҳар куни газета, журналлар ўқиб бермоқдалар.

Колхозда участкалар, бригада-звенолар ўртасида социалистик мусобақа шартномалари тузилган. Илғор участка ва бригадаларга бериш учун колхоз правлениеси, партия ва комсомол ташкилотларининг Кўчма Қизил байроқлари ташкил қилинган.

Участка ва бригадалар ўртасида мусобақа натижалари якунланиб турилади. Бу—колхозчиларнинг дала ишларини вақтида бажаришларига, экинларни яхши парвариш қилишга ва мўл ҳосил учун курашга илҳомлантирмоқда.

Қ. ХИКМАТОВ.

Помидор экиш ва кўчат ўтқазиш

Ўзбекистон колхозлари очиқ ерга помидор кўчатлари ўтқазмоқдалар. Помидор экин майдони ўтган йилдагига нисбатан бир минг гектарга кенгайтирилади. Очиқ ерга ўтқазиш учун чиринди-тупроқ тувакчаларида етиштирилган тўрт миллион тубдан кўпроқ кўчат тайёрланди.

Катта массивларда помидор экиш ишлари тугалланмоқда. Ўтган йиллардаги тажриба Ўзбекистон шароитида помидорни кўчатсиз етиштириш яхши натижалар беришини кўрсатди. Бевосита ерга экиб ўстирилган помидор ўсимликлари касалликларга камроқ йўлиқади ва температуранинг кескин суратда ўзгариб туришига яхши бардош беради. Бундай экинларнинг ҳосилини кечроқ муддатларда, бошқа жойлардаги ҳосил йиғиб олингандан кейин йиғиштириб олиш мумкин бўлади. (ЎзТАГ).

Эвкомия кўчатлари экилмоқда

Тошкент Давлат агромелиоратив техникумининг студентлари назарий билимларини амалий иш блан мустаҳкамламоқдалар. Студентлар ҳозир Қўйлиқ лесхозига қарашли Оҳангарон ўрмончилик тажриба станциясида практика машғулотлари олиб бормоқдалар. Улар ўзаларига биркитилган участкаларда Ўрта Осиё шароитида биринчи марта экилаётган эвкомия ўсимлиги кўчатларини ўтқаздилар. Эвкомия дарахти асосан Хитойда ўсадиган каучук берувчи муҳим техника ўсимлигидир.

Студентлардан Ш. Дўсматов, А. Ёқубов, С. Усмонов ва Ш. Жалолов ўртоқлар бошқа практикантларга намуна бўлмоқдалар.

Студентлар практикасига ўқитувчилардан В. Попов, В. Дмитровлар раҳбарлик қилмоқдалар.

А. ОТАБЕКОВ.

Ёш пиллачиларнинг муваффақияти

Тошкентдаги Пионерлар саройининг ёш пиллачилари авайлаб упаковка қилинган посилкани Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси учун Москвага жўнатдилар. Бу посилка ичида пилла, тут барги, пиллачиликдан олинадиган маҳсулотларнинг намуналари бор.

Тошкентнинг элликдан кўпроқ мактаб ўқувчилари 4 йилдан бери пиллачилар тўгарагида қатнашиб келмоқдалар. Тўгаракнинг ишлари учун яхши жиҳозланган махсус бино ажратилган. Ёш пиллачилар ўтган йили бу ерда бир қути қурт уруғидан 90 килограмм пилла ҳосили олдилар.

Ҳозир тўгарак қатнашчилари қурт боқишнинг янги мавсумига киришмоқдалар. Улар пиллачилик соҳасидаги амалий билимларни янада ошириш, бу йил юз килограмм пилла ҳосили олиш вазифасини ўз олдиларига қўйдилар. (ЎзТАГ)

Самарали ишламоқдалар

СОЛДАТСКИЙ. (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозидаги ер қазиш ва текислаш отрядининг тракторчилари социалистик мусобақани кенгайтириб, борган сари иш унумини оширмоқдалар. Отряддаги 10 тракторчининг ҳаммаси кунлик иш нормаларини ошириб бажармоқда. Ўз ишининг техникасини тўла эгаллаб олган ер қазувчи Умар Ғафуров кунига 200 кубометр ўрнига 300 — 350 кубометр ер қазиётир. Сайдаҳмад Назиров, Павел Иванов каби илғор тракторчилар ҳам иш вақтидан ва техникадан унумли фойдаланиб, топшириқни 1,5 баравардан адо этмоқдалар.

Каноплан юқори ҳосил етиштирайлик

Каноп — муҳим техника экинидир. Ўзбекистон шароитида каноп пояси сортига ва қўлланилган агротехникага қараб 3 — 4 метр бўй қўйиб ўсади ва 20 процентгача юқори сифатли тола беради.

Канопнинг толасидан брезент қоп-канор ва мебельга қопланадиган газламалар тўқилади. Каноп толаси узун ва пишиқ бўлганлиги учун, ундан ип, арқон ва балиқ тутиш буюмлари ҳам ишланади.

Кейинги вақтларда партия ва ҳукуматимизнинг катта ғамхўрлиги орқасида канопнинг янги—совет нав'лари яратилди ва бу нав'ларнинг биологияси асосида махсус агротехника усуллари ҳам ишлаб чиқилди. Қуйичирчиқ ва Юқоричирчиқ районларидаги каноп экадиган колхозлар канопнинг янги агротехникасини қўллаиб ҳамда уни такомиллаштириб экиндан мўл ҳосил етиштириб келмоқдалар.

Қуйичирчиқ ва Юқоричирчиқ районларидаги илғор Димитров номли, Ворошилов номли, Энгельс номли, Свердлов номли ва бошқа колхозлар пўстлоғини далада шилладиган қилиб экилган канопдан 80 — 100 центнергача поя ёки 15 — 20 центнердан тола олмоқдалар. Айрим илғор бригада ва звенолар ҳар гектар ерда 150 центнерлаб каноп поя ва 10 центнерлаб уруғ етиштираётирлар.

Канопдан мўл ҳосил етиштираётган илғорлар тажрибаси канопдан барча колхозларда ҳам мўл ҳосил етиштириш учун катта имкониятлар бор эканини кўрсатади. Лекин бу имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилмаётир. Натижада айрим колхозларда каноп пояси ва уруғидан олинаётган ҳосил анча паст. Областимиздаги каноп экадиган колхозлар икки йилдан бери давлатга каноп уруғи етказиб бериш планини бажармай келадилар. Мана бу аҳвол қардош республикаларда каноп экини майдонини кенгайтиришга салбий та'сир кўрсатаётир. Каноп пояси ва уруғининг камайишига, канопнинг ўз вақтида экилмаслиги, экининг яхши парвариш қилинмаслиги, уруғлик экилган ерларда эса кўпинча тупларининг қалинлашиб кетиши сабаб бўлаётир.

Бу йил область колхозларида пўстлоғи далада шилинадиган қилиб ўстирилучи каноп майдони 150 процентдан кўпроқ кенгаяди. Уруғлик экин майдони ўтган йилдагига нисбатан деярлик учдан бирга камайтирилади. 85 процентдан кўпроқ майдонга юқори ҳосилли 3876 нав' каноп уруғи экилади.

Юқоричирчиқ районидаги нав' синаш участкасининг берган ма'лумотига қараганда, кейинги икки йилда 3876 нав' каноп экилган майдоннинг ҳар гектаридан 150 — 176 центнердан поя, 24 центнергача тола ва 7 центнергача уруғ олинмоқда. Қуйичирчиқ районидаги нав' синаш участкаси ҳам ана шундай мўл ҳосил етиштирмоқда. 3876 нав' уруғини экаётган илғор колхоз, бригада ва звеноларда ҳам каноп ҳосили мўл бўлаётир. Демак, барча колхозларда канопдан мўл ҳосил етиштириш мумкин.

Ҳозирги кундаги вазифа — илғор колхозларда канопдан олинадиган ҳосилни, шу колхозлардаги илғор звено, бригадалар олаётган ҳосил даражасига етказиш, қолоқ колхозларни эса, илғор колхозлар қаторига чиқариб олишдан иборат бўлиши керак.

Қишлоқ хўжалик моддий-техника базасининг мустаҳкамланиши, МТСларда доимий ишлайдиган механизатор ва мутахассис кадрларнинг кўпайиши канопдан мўл ҳосил етиштириш учун катта замин бўлади. Шунинг учун бу имкониятлардан ва колхозлардаги ҳамма резервлардан тўла фойдаланиб, дала ишларини қисқа вақт ичида ва юқори сифатли қилиб ўтказиш керак.

Каноп уруғи ернинг намлиги нормал ва температура етарли бўлган пайтларда беш ёки олти кунда униб чиқади. Лекин ўсимлик 30 — 45 кун давомида секин ривожланиб, ҳар куни тахминан 0,75, 1 сантиметрдан ўсади. Кейинроқ эса канопнинг ўсиши бирмунча тезлашади ва 30—40 кун давомида нав'и ва қилинаётган парваришига қараб бир кунда 3—6 сантиметрдан ривожланади.

Областимизда 10 — 20 апрельда экилган 3876 нав' каноп июль ойидан бошлаб август ойининг биринчи ўн кунларигача тез сур'ат блан ўсади. Бу—канопнинг шоналайбошлашидан кўсакларини етилтириб пиширишигача давом этади. Канопнинг ўсув даврида ана шу биологик хусусиятларига қараб парвариш қилиш керак.

Канопдан мўл поя ва уруғлик олиш учун экин ердан униб чиққач унинг шоналашигача бўлган даврда ўсимлик учун энг қулай шароит яратиб берилиши лозим. Айниқса, бу даврда каноп экилган дала бегона ўтлардан тоза бўлиши шарт. Акс ҳолда ўсимлик бегона ўтлар орасида сиқилиб қолиб яхши ривожланмайди. Каноп уруғи ердан униб чиқиши ҳамоноқ, экин қаторларидаги бегона ўтларни ўташ, кетман чопиғи ўтказиш катта аҳамиятга эгадир.

Канопнинг ўсиш даврида ер нормал даражада нам ва юмшоқ бўлиб туриши керак. Ернинг ва ўсимликнинг аҳволига қараб зарур бўлса яна кетман чопиқ қилиниши лозим.

Канопнинг туп қалинлиги ундан олинадиган уруғ, поя маҳсулотининг сифатига катта та'сир қилади. Уруғлик каноп биринчи чопиқдан кейин ягана қилинади. Бунда 21 ва 1187 нав' каноп экинлари пуштага бир қатор қилиб экилган бўлса ҳар метрда 15 — 20 тадан ва 3876 нав' экинда эса 10 — 15 тадан ўсимлик қолдирилади.

Пояси учун экилган каноп экини алоҳида ягана қилиб турилмайди. Бу иш қаторларни биринчи ишлаш маҳалида бажарилиб кетади. Каноп икки қатор қилиб экилган бўлса ҳар метрда 25—30 та, бир қатор қилиб экилган бўлса 40 тадан ўсимлик қолдирилади ва фақат қалин жойлар ягана қилинади. Ягана кечикиб, туплар қалин бўлса ўсимлик ўсиш ва ривожланишдан кечикади, уруғ ҳосили кам, маҳсулот сифати паст бўлади.

Яганалаш блан бир вақтда зарпечаклар ҳам йўқотилиши керак.

Канопни ўсиш даврида ўғитлаш яхши натижа беради. Шундай қилинганда поя ва уруғлик ҳосили мўл бўлади ва маҳсулот сифати яхшиланади.

Канопни ўсув даврида органик ва минерал ўғит аралашмаси блан икки муддатда озиқлантириш ма'қул: дастлаб ўсимлик бўйи 15 — 20 сантиметрга етганда, иккинчи марта эса бу иш олдинги ўғитлашдан тахминан 20 — 25 кун ўтгандан кейин бажарилади. Ўсув даврида ўғит солиш нормаси ерга ва экиннинг аҳволига қараб белгиланади. Уруғлик экинни иккинчи марта озиқлантиришда азот ва фосфорли ўғитларни аралаштириб солиш тавсия қилинади. Ўғитни қаторнинг ёнидан, илдизга яқинроқ қилиб солиш яхши натижа беради. Уруғлик канопни ўз вақтида озиқлантирмаслик уруғнинг етилишини кечиктиради. Шунинг учун уни иккинчи марта озиқлантиришни 5 июльда тугаллаш керак. Ўсув давридаги озиқлантиришда маҳаллий ўғитлардан фойдаланиш зарур.

Каноп экини эҳтиёжига, ернинг ҳолатига қараб суғорилади. Ўсиш даврида каноп экини камида 5 — 7 марта, шу жумладан каноп айни ўсаётган даврида икки-уч марта суғорилади. 1187 ва 3876 нав' каноплар пишабошлаш олдидан, я'ни ўсимлик учида энсиз барг чиққандан кейин ёки иккита кўсак тиниқ яшил рангга кирган вақтда суғориш тўхтатилади. Кўсаклар ёрилиб уруғлар тўкилмаслиги учун 21 нав' канопни пишиш даврида ҳам суғорилаберилади. Ер нами қочмаслиги учун ҳарбир суғоришдан кейин қатор оралари культивация қилинади. Ўсимликнинг бўйи 1,25 метрга етгунча культивация давом этдирилаверади.

МТС ходимлари ва колхозчилар барча ресурслардан тўла фойдаланиб каноп экинини юқори агротехника асосида, сабот блан парвариш қилишлари керак. Ана шундагина каноп ҳосилини кескин суратда ошириш ва саноат учун юқори сифатли маҳсулот етиштириб бериш мумкин бўлади.

Г. ПЕРЕВЕРЗЕВ,

Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, Сталин мукофоти лауреати

Янги ерда янги МТС

Ховос районида қўриқ ва бўз ерлар ҳисобига бирнеча минг гектар янги ер ўзлаштирилмоқда. Бу ўзлаштирилаётган янги ерларда мўл ҳосил етиштириш учун янги МТС ташкил этилаётир.

Бекобод шаҳридаги қурилиш бошқармаси янги ташкил этилаётган МТС га инженер ўртоқ М. Эйзилман раҳбарлигида бир группа қурувчиларни юборди. КПСС Марказий Комитетининг 1 Май чақириқларидан руҳланган қурувчилар фидокорона меҳнат қилиб, апрель ойи топшириғини муддатдан илгари бажардилар. Қурилишнинг ўртоқ А. Ершов бошлиқ тош терувчилар бригадаси алоҳида ташаббус кўрсатиб, ўзаро социалистик мусобақада олдинда бормоқдалар.

Қурувчилар зўр ғайрат блан ишлаб, янги МТС учун қурилаётган бинoларнинг энг катталаридан: қишлоқ хўжалиги машиналарн сақлаш гаражи ва ремонт-мастерской биноларини муддатидан илгари битказиб, фойдаланишга топширдилар.

Шу кунларда қурувчилар МТС учун хўжалик бинолари ва уй-жой қурилишларини белгиланган муддатдан бир ой илгари бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Х. КАРИМЖОНОВ.

Истиқбол эгалари

Ленин қишлоғи марказидаги обод гузарга келиб, чапга бурилсиз. Шу ердаги кенг, қалин дарахтзор боғлардан бирида 2-нчи республика соғломлаштириш болалар уйи жойлашган. Катта дарвозадан ичкарига кириб борар экансиз, баҳорнинг янада кўркам, беқиёс ғўзал манзараси кўзга ташланади. Дарахтзорлар орасида юксак бинолар, тўлиб-тошиб оқаётган катта ариқ ёқасидаги баҳаво шийпон мағрур қад кўтариб турибди.

Болаларнинг ўзлари парвариш қилиб етиштирган ва ҳозир ҳосилга кирган мевали дарахтлар баҳор шамолида аста силкинади. Сизни бу боғдаги дарахтларнинг хушбўйлиги ва ранг-баранглигигина эмас, унинг серҳосил мевалари ҳам қизиқтиради. Ҳовли ўртасидаги чиройлик гулзор хийли кўтарилиб қолган қуёш ёғдусида ранг-баранг товланади. Хуллас, бу ердаги ҳамма нарса кишн кўзига янги ва яхши бўлиб кўринади.

Бугун дам олиш куни. Спорт майдончаси ёнидаги гулзор атрофига қўйилган скамейкаларда ўтирган ўнлаб болалар ўз севган машғулотлари блан банд. Бошяланг, бўйнига қизил галстук тақиб олган, жуссасидан 13—14 яшарлиги ма'лум бўлиб турган бир бола чуқур таассуротларга берилган ҳолда китоб ўқимоқда. Қўшни скамейкалардан бирида ўтирган 3—4 қиз украинча кашта тикмоқда. Булар орасида 5-нчи синфда ҳамма фанлардан а'ло баҳо олиб ўқиётган Светлана ҳам бор. Энди 13 ёшга кирган бу қизча яқиндагина улуғ рус ёзувчиси М. Горькийнинг портретини ипак блан тиккан эди. Энди у Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан ўтказиладиган умумхалқ байрамига атаб ажойиб сўзана-совға тайёрламоқда. Сўзананинг ҳошияси ўзининг гўзаллиги, жозибадорлиги блан киши диққатини жалб этади.

Рўпарадаги баҳаво шийпонда ўн чоқли ўғил-қиз шахмат-шашка ўйнамоқда. Кенг ҳовли майдонини кўндалангига кесиб ўтган катта ариқнинг нариги ёғида бир группа ёш мичуринчилар турли экинларни парвариш қилиш блан шуғулланмоқдалар. Улар бу йил 300 тупдан ортиқ соя-салқин берадиган дуб, сирен, акация ва бошқа дарахт кўчатларини ўтқаздилар, бирярим гектар келадиган жойга редиска, бодринг, помидор, картошка, қовун-тарвуз экдилар.

Болалар қалин дарахтзорлар блан қопланган кўркам бинонинг кенг ва ёруғ хоналарида бир ота ва онанинг болаларидек бахтиёр яшамоқдалар. Ҳар қадамда партия ва ҳукуматимизнинг болалар тўғрисидаги беҳисоя катта меҳрибонлиги сезилиб турипти. Болалар ётоқхонаси оппоқ, озода. Поллари эса ойнадек ялтирайди. Кроватьларга оппоқ чойшаблар ёпилган, юмшоқ ёстиқлар устига ҳархил гуллар нусхаси солинган накидкалар ёпиб қўйилган. Буларни моҳир қўллар тўгарагининг а'золари — чевар қизларнинг ўзлари ишлаганлар.

Шинам, безатилган кенг клуб залидан шўхчан музика ва ёқимли ашула эшитилмоқда. Залнинг тўрига В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг катта портретлари қўйилган. Деворларда партия, ҳукумат раҳбарларининг портретлари, турли шиор, плакатлар, фото-монтажлар осиғлик турибди. Бу ерда тарбиячи Борис Евгеньевич Хомутов раҳбарлигидаги хор-музика тўгарагининг а'золари Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллик қутлуғ тўйига атаб 5 кўринишли музикали композиция тайёрламоқдалар. Музика ва хор тўгарагининг а'золари орасида турли миллат болаларини кўрасиз. Лекин уларни бир-биридан ажратиш қийин. Мана 7-нчи синф ўқувчиси Зикир Саидумаров контрабас, 6-нчи синф ўқувчиси Саидмаҳмуд Усмонов альт чалмоқда. Саидмаҳмуд илтимосимизга кўра машҳур рус композитори Глинка асарларидан бирини моҳирлик блан ижро этди.

Клуб ёнидаги хоналардан бирида тарбиячи Л. А. Архангельский раҳбарлигидаги адабиёт тўгарагининг а'золари Гогольнинг «Тарас Бульба» повести юзасидан ўтказиладиган ўқувчилар конференциясига тайёрланмоқдалар. Надя Ильина, Гена Кучкина, Тоҳир Пўлатов, Феня Фатхуддинова, Мария Кучиналар бу тўгаракнинг актив а'золари ҳисобланадилар.

Пионерлар хонаси чиройлик безатилган. Деворда отряд сборларининг ҳархил темаларга бағишланган кўргазмалари, «Бахтли болалик» ва «Қувончли баҳор» темасидаги фото-монтажи осиб қўйилган. Редколлегия а'золари «Ленин йўлидан» номли деворий газетанинг янги сонин тайёрламоқдалар.

Болалар уйида тарбияланувчилар учун барча шароит мавжуд. Бунда болаларнинг илмга, сан'атга, адабиётга, жисмоний тарбияга, турли касбларни эгаллашга бўлган ҳаваси ошмоқда. Шавкат Тожиев болалар уйига келганида 7 ёшда эди. Отаси Улуғ Ватан уруши фронтида қаҳрамонларча ҳалок бўлгандан кейин уни болалар уйи ўз қучоғига олиб тарбиялайбошлади. Шавкат ҳозир 8-нчи синфда ҳамма фанлардан а'ло баҳо олиб ўқимоқда. У жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. Шавкат болалар совети ва деворий газета редколлегиясининг а'зоси ҳамдир. Болалар уйида ака-ука Азмиддин ва Шукур Шодмонхўжаевлар ҳам тарбияланмоқдалар. Уларнинг ҳар иккаласи ҳам ўқишда, интизомда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Бу ерда тарбияланаётган Валерик Миркулов, Цой Эрк, Светлана Суханова каби ўнлаб ўғил-қиз а'ло баҳо олиб ўқимоқдалар. 8 яшар Адҳам Ҳошимовни айтмайсизми. Унинг кўзларида нур, лўппигина юзларида илиқ табассум барқ уриб турипти. У, уч чорак давомида а'ло баҳо олиб ўқиди. Ҳозирги тўртинчи чоракда ҳам унинг баҳолари «Беш».

Болалар ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, ўз она-Ватанига муҳаббат, коммунизм улуғ ишига чексиз садоқат руҳида тарбияланмоқдалар. Яқинда болалар пионерлар сборига тўпландилар. Сборда Киевдаги болалар уйларидан бирига юбориладиган хат ўқиб эшитдирилди. Унда Ўзбекистон ва Украинанинг гуллаб-яшнаётган ҳозирги ҳаёти тасвирланган. Шунингдек болалар ўзлари нималар блан шуғулланаётганликлари ҳақида ҳам батафсил ма'лумот берганлар. Хат охирида украинали дўстларини ўзларининг болалар уйига меҳмон бўлиб келишларини таклиф қилганлар.

Тошкент район. Ленин қишлоқ совети марказида жойлашган бу болалар уйида ота-онасиз қолган 150 дан ортиқ, 14 миллат болалари ўз ота-оналари қучоғидагидек роҳатда, меҳрибонлик блан тарбияланмоқдалар. Ҳозир болалар кекса тарбиячи Нина Алексеевна Воробьева ва тажрибали тарбиячилардан Фозил Ёқубов раҳбарлигида бўлажак имтиҳонларга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар, ўқув йилини 100 процент ўзлаштириш блан якунлаш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Бу ерда меҳр-муҳаббат блан яхши тарбияланаётган истиқболи порлоқ болаларнинг қувноқ кулгуси баралла эшитилади. Уларнинг бахтиёр ҳаётини ва меҳр блан тарбия қилинаётганини кўриб қувонасиз.

Ш. АСҚАР.

Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган кеча

Яқинда Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 22-нчи эрлар ўрта мактаби ва 65-нчи рус қизлар ўрта мактаби ўқувчиларининг ҳамкорлигида Украинанинг Россияга қайта қўшилганлигига 300 йил тўлиши муносабати блан бадиий-адабий кеча бўлиб ўтди. Кечага район мактабларининг юқори синф ўқувчилари қатнашдилар. Кечани 22-нчи мактабнинг тарих ўқитувчиси ўртоқ Абдуллаев қисқача кириш нутқи блан очди. У, Украинанинг Россияга қайта қўшилганига 300 йил тўлиши муносабати блан ўтказилаётган умумхалқ байрамининг сиёсий аҳамияти ва СССР халқлари ўртасидаги бузилмас, мустаҳкам дўстликнинг кундан-кунга гуллаётганлиги ҳақида гапирди.

Ўртоқ Абдуллаевнинг кириш нутқидан сўнг рус ва ўзбек тилларида докладлар бошланди. 65-нчи мактабнинг 8-нчи синф ўқувчиси Иброҳимова «Украинанинг Россия блан қайта қўшилиши», 22-нчи мактабнинг 10-нчи синф ўқувчиси Жалолов «Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти», 66-нчи мактабнинг 9-нчи синф ўқувчиси Крутик «Совет Украинаси», 22-нчи мактабнинг 10-нчи синф ўқувчиси Мансуров «Украина ва Ўзбекистон», шу мактабнинг 9-нчи синф ўқувчиси Исроилов «Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилишининг прогрессив аҳамияти», 65-нчи мактабнинг 9-нчи синф ўқувчиси Турсунова «Ҳур республикаларнинг бузилмас иттифоқи» деган темаларда докладлар қилдилар. Ҳарбир доклад орасида рус, ўзбек ва украин тилларида дикломациялар бўлиб турди.

Ҳар иккала мактабнинг ҳаваскорлик тўгарагининг а'золари украинча рақс ва ашулаларни ижро этдилар. Ўқувчиларнинг украин тилида айтган ашулалари кеча қатнашчиларида айниқса катта та'сурот қолдирди.

22-нчи мактабнинг драма тўгараги а'золари ижросида украин драматурги Корнейчукнинг «Украина қирларида» драмасидан парчалар кўрсатилди.

Кечада Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган виставка ташкил этилди. «Сигнал» номли деворий газетанинг дўстлик кечасига бағишланган махсус сони чиқарилди. Мактабнинг кенг зали СССР, Украина ССР ва Ўзбекистон ССРнинг герблари блан безатилди. Кеча охирида йиғилганлар «Совет Иттифоқи Давлат Гимни»ни ижро қилдилар.

Н. ҚУРБОНОВ.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига кандидатлар тўғрисида кино-фильмлар

Тошкент бадиий ва хроника фильмлари студияси «Каганович номли колхоз» ва «Тошкент машина-экскаватор станцияси» деган янги ҳужжатли кинокартиналарни республика кинотеатрлари экранларига чиқарди. Бу фильмлар Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси кандидатларига бағишланган.

Кинокартиналарнинг биринчиси Октябрь районидаги катта майдонларда пахтадан энг юқори ҳосил олган Каганович номли қишлоқ хўжалик артелининг иш тажрибасини кўрсатади. Иккинчи фильм янги ерларни ўзлаштиришда пахтакорларга ёрдам берувчи Тошкент машина-экскаватор станцияси ишчиларига ва мутахассисларига бағишланган.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Бюрократизм ва расмиятчиликка қарши“

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 22 март сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий материал босилиб, унда меҳнаткашлар депутатлари Оҳангарон район Совети ижроия комитетининг қуйи совет ташкилотларига, район халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларига, айниқса доимий комиссияларга бўш раҳбарлик қилаётгани кўрсатилган эди.

Ўзбекистон КП Оҳангарон район комитетининг секретари ўртоқ Дрягиннинг билдиришича, мақола район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, унда кўрсатилган фактлар тўғри деб топилган. Мақолада кўрсатилган камчиликларни тугатиш, маҳаллий совет ва доимий комиссиялар устидан назоратни кучайтириш ҳамда ишни яхшилаш тадбирлари белгиланган.

Босилмаган хабарлар изидан

Редакциямизга келган бир хатда Оққўрғон районидаги Алимкент почта алоқа бўлимининг обуначиларга газета, журнални ўз вақтида етказиб бермаслиги ва кўп хатлар эгасига топширилмай адашиб ҳар ерда қолиб кетганлиги тўғрисида шикоят қилинган эди. Редакция ундаги фактларни аниқлаш ва тегишли чора кўриш учун хатни район ижроия комитетига юборган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Оққўрғон район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Тошпўлатовнинг хабар қилишича, текшириш натижасида хатда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Меҳнаткашларнинг хатларига бюрократларча муносабатда бўлган Алимкент қишлоқ Советидаги почта бўлимининг бошлиғи ўртоқ Фозиловга ма'мурий чора кўрилган ҳамда газета, журнал ва хатларни ўз вақтида етказиб беришни та'минлаш топширилган.

Хат «Сталинчи» район газетасида босиб чиқарилган.

Ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгашида 1954 йил 3 майда НАМ ИР баёноти

Раис жаноблари!

Жаноб вакиллар!

Бизнинг делегациямиз тақдим этган таклифлар муносабати блан бу ерда қилинган баёнотларни тинглаб, ба'зи нутқларга ва қўйилган саволларга жавоб бериб ўтишни, шунингдек таклифларимизнинг айрим моддалари устида қўшимча изоҳлар беришни зарур деб ҳисоблаймиз, бу изоҳлар Корея проблемасининг тинч йўл блан ҳал қилиш юзасидан қарор тайёрлашда муҳим аҳамиятга эга.

Шу блан бирга биз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан Корея масаласи устида бизнинг иштирокимизсиз қабул қилинган айрим қарорларнинг рўкач қилинаётганлигини мақбул бўлмайдиган ва мутлақо асоссиз бир нарса деб ҳисоблаётганлигимизни яна айтиб ўтишни зарур деб биламиз.

27 апрельда бизнинг делегациямиз Кореянинг миллий бирлигини қайтадан тиклаш ва шу мақсад блан Умумкорея сайловини ўтказиш тадбирлари тўғрисида шу кенгашнинг кўриб чиқиши учун таклифлар киритган эди.

Бизнинг таклифларимизда Корея масаласини тинч йўллар блан ҳал қилишни корейс халқининг ўзига топшириб қўйиш лозимлиги кўзда тутилган эди. Биз бунда Умумкорея сайловини ўтказиш Кореянинг бирлаштирилишини амалда рўёбга чиқаришда муҳим босқич бўлиши лозимлигини назарда тутган эдик.

Эркин Умумкорея сайловларини ўтказмоқ учун Шимолий Корея блан Жанубий Корея вакилларидан иборат Умумкорея комиссияси тузишни таклиф қилган эдик. Ажнабийларнинг ҳечбир иштирокисиз, тўла эркинлик шароитида, чинакам демократик сайлов ўтказилишини та'минлайдиган тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш Умумкорея комиссиясининг биринчи навбатдаги вазифаларидан бири бўлур эди. Экономика ва маданият соҳасига тааллуқли бўлган ва дарҳол ҳал этилишига бутун корейс халқи манфаатдор бўлган энг зарур тадбирларни ўтказиш ҳам шу комиссиянинг вазифаси бўлур эди.

Кореяда четэл қўшинларининг бўлиши Кореянинг ички ишларига ажнабийларнинг аралашувига муқаррар олиб келади, деб ҳисоблаб, биз ўз таклифимизда барча четэл қўшинларининг 6 ой муддат ичида Кореядан олиб чиқиб кетилишини кўзда тутдик. Албатта, агар бошқа таклифлар бўладиган бўлса, муддат масаласини аниқлаш мумкин.

Мамлакатимизга интервенция қилишда ва уни вайрон қилишда иштирок қилган АҚШ ва бошқа ба'зи мамлакатларнинг вакиллари четэл қўшинларининг Корея территориясидан олиб чиқиб кетилишига қарши бўлиб чиқдилар. Бундай ниятлар Кореяни тинч йўл блан бирлаштиришга тўсқинлик қилмаслиги мумкин эмас ва Хитой Халқ Республикасига қарши империалистик агрессия қилиш учун Кореядан плацдарм тариқасида фойдаланиш планлари борлигидан далолат бериши мумкин. Шу муносабат блан улар, Америка қўшинларининг олиб чиқиб кетилиши Кореядаги урушнинг яна бошланиб кетишига сабаб бўлиши мумкин, деган сохта важни бу ерда илгари сурдилар.

Корея Халқ Демократик Республикасининг делегацияси бу масалага кейинроқ алоҳида тўхталиб ўтишни лозим деб ҳисоблайди.

АҚШ вакили Кореядан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетишдан бош тортганлигига яна бир сабаб қилиб бутунлай ўринсиз деб айтса бўладиган шундай бир важни ҳам келтирдики, унинг бу важига қараганда, Америка қўшинлари Кореяга қайтиб келмоқ учун жуда узоқ йўл босишга мажбур бўлур эмишлар. Биз бунга жавобан шуни айтишимиз мумкинки, корейс халқи оккупациячиларнинг яна қайтиб келишларини эмас, балки уларнинг ўз мамлакатидан тезроқ чиқиб кетишларини кутмоқда.

Кореянинг хавфсизлигини та'минлаш масаласи муносабати блан мен Корея Халқ Демократик Республикаси делегациясининг таклифларида айтиб ўтилган 3-нчи моддага муфассал тўхталиб ўтмоқчиман. АҚШ вакилининг мана шу 3-нчи модда тўғрисида индамай ўтганлиги тасодифий бир нарса бўлмаса керак.

Таклифларимизнинг мана шу 3-нчи моддасида, Узоқ Шарқда тинчликни сақлашга энг манфаатдор бўлган тегишли давлатларнинг Кореянинг тинч ривожланишини та'минлаш зарурлигини э'тироф қилишлари ва шу тариқа Кореянинг мустақил яхлит демократик давлат бўлиб тинч йўл блан бирлаштирилиши вазифасини тезроқ ҳал қилишга ёрдам берадиган шароит вужудга келтирилиши лозимлиги кўзда тутилади.

Бизнинг делегациямиз шундай деб ҳисоблайдики, агар ушбу кенгаш қатнашчилари Кореяда урушнинг яна бошланиб кетишига йўл қўймаслик соҳасида корейс халқига ҳақиқатан ёрдам бериш ниятида бўлсалар, бундай ҳолда улар Кореянинг тинч ривожланишини та'минлаш мақсадида ўзлари амалга оширишлари лозим бўлган ва уруш ҳаракатларининг яна бошланиб кетишига қарши гарантия бўладиган тадбирлар тўғрисида ўзаро гаплашиб бир фикрга келишлари зарур ва, ҳеч шубҳасиз, бир фикрга келаоладилар.

Делегациямизнинг фикрича, бу ишда буюк давлатлар алоҳида муҳим роль ўйнайоладилар, улар Кореянинг тинч ривожланишини ва унинг ички ишларига аралашмасликни та'минлайдиган муайян мажбуриятларни ўзаро келишиб ўз зиммаларига олишлари керак эди.

Агар Қўшма Штатларининг, АҚШ давлат секретари ўз нутқида айтиб ўтганидек, ҳозирги вақтда Кореяга нисбатан сиёсий да'волари ҳам, иқтисодий да'волари ҳам бўлмаса, у ҳолда америка қўшинларини ва бошқа қўшинларни Корея территориясида қолдириш учун ва, айниқса Кореянинг тинч ривожланишини та'минлаш блан алоқадор бўлган мажбуриятларни ўз зиммаларига олишдан бўйин товлаш учун ҳечқандай сабаб қолмайди.

Кореяга ҳужум қилинганлиги натижасида бошланиб кетган ва уч йилга чўзилган қонли уруш вақтида корейс халқи жуда кўп қурбонлар берди ва катта талафотлар кўрди. Ўз халқининг манфаатларидан кўра ўз ажнабий хўжайинларининг манфаатлари ва обрўйи тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилаётганларни ҳисобламаганда, урушнинг бошланиб кетишини истайдиган битта ҳам корейс топилмайди деб ўйлаймиз.

Биз ўз таклифларимизда шу нарсага асосланаётирмизки, мамлакатни бир бутун, мустақил демократик давлат қилиб бирлаштириш вазифаси блан бир қаторда, Кореядаги урушнинг яна бошланиб кетиш имкониятларини йўқотиш ҳам корейс халқи учун ҳаётий муҳим вазифадир.

Корея Халқ Демократик Республикаси делегациясининг қат'ий фикри шуки, Корея проблемасини шу тахлитда ҳал қилиш жуда тўғри бўлади, чунки бу нарса корейс халқининг миллий манфаатларига мос бўлиб тушади ва Узоқ Шарқда тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам бериши мумкин.

Бизнинг таклифларимиз Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи делегациялари томонидан қўллаб-қувватланганлигини бугун биз мамнуният блан қайд қилиб ўтишимиз мумкин.

Шу блан бирликда, биз шу нарсани ҳам та'кидламасдан ўтаолмаймизки, Америка Қўшма Штатларининг вакили ва бошқа ба'зи делегациялар бизнинг таклифларимизни рад этишга шошилдилар. АҚШ вакили ҳақиқатда, АҚШ фақат ўзи таклиф қилган шартлар блангина Корея масаласини ҳал қилишга розилик билдиради, деб айтди.

Корея халқи ўзининг ички ишларини ҳал қилишга ўзи ҳақлидир, аммо Даллес жаноблари корейс халқига тегишли бўлган мана шу ҳуқуқни корейс халқига беришга қарши бўлиб гапирди. АҚШ делегати, фақат Шимолий Кореяда сайлов ўтказишни, унинг территориясидан хитой халқ кўнгиллилари қисмлари олиб чиқиб кетилишини, бу сайловни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва Жанубий Корея ҳукумати назорати остида ўтказишни таклиф қилди.

Броқ, ҳатто Австралия вакили ҳам, бу ерда сўзга чиқиб, бизнинг Шимолий Кореяда ҳам, Жанубий Кореяда ҳам Умумкорея халқ мажлисига сайлов ўтказилсин, деган таклифимизнинг ҳақли таклиф эканлигини э'тироф қилишга мажбур бўлди.

Америка таклифларининг моҳияти шундан иборатки, америкалилар Жанубий Кореяда ўзлари ўрнатган ва халқ манфаатларига қарши бўлган, ўзларига ма'қул бўлиб тушган режимни Шимолий Кореяга ҳам ёймоқчилар, буни пайқаб олиш қийин эмас.

Ажнабий комиссияларнинг назоратисиз ва контролисиз Умумкорея сайлови ўтказиш тўғрисидаги таклифимизга қарши бу ерда қандай важлар келтирилди?

Америка делегати, Жанубий Корея вакили ва бошқа ба'зи делегатлар, Жанубий Кореяда эркин сайлов ўтказилган эди, деган тутруқсиз гапларни баҳона қилиб, Умумкорея сайловини ўтказишга қарши чиқмоқдалар. Уларнинг гапига қараганда, бундай Умумкорея сайловининг ўтказилиши Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг обрўйини, шунингдек Жанубий Корея ҳукуматининг обрўйини тўкар эмиш. Очиқдан-очиқ кўриниб турибдики, улар корейс халқининг манфаатларини ўйламасдан, балки интервенциячиларнинг ва улар қўйган одамларнинг «обрўйи» тўкилмасин деб ҳаракат қилмоқдалар.

Жанубий Корея халқига 1948 йилда ўз хоҳишини эркин равишда билдириш имконияти берилган эди, деган да'волар заррача бўлса ҳам ҳақиқатга тўғри келмайди. Биз 27 апрельдаги нутқимизда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан Корея бўйича тузилган муваққат комиссиянинг 59-нчи сонли расмий докладидан парчалар келтириб ўтган эдик. Шу докладда Жанубий Кореяда 1948 йил 10 майда ўтказилган сепарат сайловнинг демократияга қарши характерда бўлганлиги э'тироф қилинган эди.

Ҳаммага ма'лумки, бу сайлов полиция зўравонлиги, террор ҳаддан ташқари авж олган ва сайловчиларга очиқдан-очиқ таз'йиқ қилинган бир шароитда ўтказилган эди, ўша вақтда америка қўшинларининг Жанубий Кореяда бўлиши сайловнинг шу тахлитда ўтказилишига ёрдам берган эди.

Ма'лумки, сайлов бошланишидан бироз олдин Жанубий Корея портларига Америка ҳарбий-денгиз кучлари етиб келган эди. Сайлов кунида Америка оккупациячи ма'мурлари 60 мингдан кўпроқ кишига эга бўлган бутун полицияни сафарбар қилган эдилар. Улар жуда кўп сонли террорчи группаларни қуроллантирган эдилар, ўз қўшинларини ва авиациясини жангга тайёр қилиб қўйган эдилар. Сайлов ўтказилмасдан бир кун олдин, 9 майда Жанубий Кореяда ҳарбий ҳолат э'лон қилинган эди. Манзилгоҳ жойларнинг ҳаммасида америка қўшинлари патрульлик қилиб турган эди, катта кўчаларнинг муюшларига пулемётлар қўйилган эди.

Жанубий Кореяда 1948 йилдаги сепарат сайлов мана шундай вазиятда ўтказилган эди. Бу сайловнинг демократияга бутунлай хилоф тарзда ўтказилганлиги очиқдан-очиқ кўриниб турган бир нарсадир. Албатта, бу сайловни Жанубий Корея аҳолисининг ўз хоҳишини эркин равишда изҳор қилиши деб айтиш асло мумкин эмас.

Мана шундай сайлов натижасида Жанубий Кореяда америкалилар томонидан вужудга келтирилган режимнинг демократияга бутунлай зид эканлигини кўрсатиб турувчи етарлик фактлар бор.

Биз четэл газеталари мухбирларининг газеталарда босилиб чиққан жуда кўп хабарларини ҳам тилга олиб ўтишимиз мумкин, бу мухбирларни Корея Халқ Демократик Республикасига хайрихоҳ деб асло айтиб бўлмайди.

Масалан, «Чикаго сан энд таймс» газетасининг Пусандаги мухбири Жанубий Корея тўғрисида 1952 йил 30 декабрьда қуйидагиларни ёзган эди: «Жанубий Корея — полиция ҳукмронлик қилаётган давлатдир. Бу мамлакатда қўрқиш вазияти ҳукм сурмоқда. Халқ очликдан, совуқдан, урушдан, касалликлардан эмас, балки бир-биридан, полициядан ва чиновниклардан қўрқади. 64 минг полициячи одамларни қамаш, ушлаш ва қийнаш учун чекланмаган ҳуқуққа эга; улар ўзларининг шу ҳуқуқларидан ҳечбир суриштирмай фойдаланмоқдалар... Митингларда Ли Син Манни танқид қилиб сўзлаганларни олқишлаган кишиларнинг шу митинглардан кейин қамоққа олинганлиги тўғрисида Тэчжондан ва бошқа жойлардан хабарлар келмоқда».

Америкадаги бошқа бир газетанинг, я'ни «Крисчен Сайенс Монитор» газетасининг мухбири Хейворд 1952 йил июнь ойида қуйидагиларни ёзган эди: «Кузатучилар сифатида йиғилишда қатнашишга чақирилган америкали ва инглиз дипломатик вакиллар шу йиғилишдан қочиб, деразалардан чиқиб кетишга мажбур бўлдилар... Зўравонлик ва яна бунинг устига полициянинг шу зўравонликни тўхтатишни истамаганлиги йиғилишда ҳозир бўлган четэл матбуоти вакилларига Жанубий Кореянинг демократиядан ва конституциядан нақадар узоқлашиб кетганлигини яққол кўрсатди».

Рейтер агентлиги мухбирининг 1952 йил 30 майда Пусандан берган хабарида айтилишича, Жанубий Кореянинг вице-президенти ўзининг исте'фога чиқиш тўғрисида ёзган аризасида, «Ли Син Ман бошчилигидаги бюрократ, диктатор ва сотқин ҳукумат рўйхатида ўз фамилиямни кўришга уяламан» деб ёзган.

Бу хилдаги фактлар шу қадар кўп ва ҳамма жойда бўлиб турганлиги сабабли ҳатто Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Корея бўйича комиссияси, гарчи Ли Син Ман тўдасини очиқдан-очиқ ёқлаб иш кўраётган бўлсада, бу хилдаги фактларни инкор этишга жур'ат қилаолмади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг еттинчи сессиясида мазкур комиссия томонидан қилинган докладда ажнабий кузатучиларнинг Ли Син Ман режими демократияга зид эканлиги тўғрисида ёзган хабарларини, я'ни мен айтиб ўтган хабарларни та'кидлайдиган сўзларни топиш мумкин.

Жанубий Кореяда халққа қарши режимни барпо қилганлар бу режим фақат четэл қўшинларининг ёрдами блангина сақланиб туриши мумкинлигини жуда яхши биладилар. Шунинг учун ҳам Жанубий Корея ҳукмронлари америка солдатларига қаттиқ ёпишиб олмоқдалар ва четэл қўшинларининг Жанубий Кореядан олиб чиқиб кетилишига зўр бериб қаршилик кўрсатмоқдалар.

АҚШ ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бирор қарор қабул қилмасдан олдин 1950 йил июнь ойида Кореяда ҳарбий интервенция ташкил қилган эди. Кореядаги уруш ва шу ҳарбий интервенция учун жавобгарликни АҚШдан ва Жанубий Корея режимидан соқит қилишга бу ерда Америка делегацияси, Жанубий Корея делегацияси ва бошқа ба'зи делегациялар уриниб кўрдилар. Броқ, бундай уринишларни ҳечнарса блан оқлаб бўлмайди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу масала устида бўлган дискуссия ҳамда Жанубий Корея ҳукуматининг архивидан олиниб матбуотда э'лон қилинган ва ўз вақтида Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тақдим этилган ҳужжатлар Корея халқига қарши уруш четдан ташкил қилинганлигини ва бунинг учун Америка Қўшма Штатлари алоҳида жавобгар эканлигини қат'ий кўрсатиб берди.

Шимолий Кореяга ҳужум қилишга тайёргарлик ишлари Жанубий Кореяда АҚШ ҳомилиги остида ва уруш бошланмасдан анча олдин олиб борилган эди. Шу муносабат блан Ли Син Маннинг 1949 йил 30 сентябрьда ўз маслаҳатчиси — америкали профессор Оливерга ёзган ма'лум хатини эслатиб ўтаман:

«Мен шу нарсага аминманки, — деб ёзган эди Ли Син Ман, — агрессив сиёсат ўтказмоқ учун ҳозирги пайтнинг ўзи психологик жиҳатдан энг қулай пайтдир... Биз Ким Ир Сен одамларини тоққа қисиб борамиз ва у ерда уларни оч қолдириб ўлдирамиз».

Яна шу нарса ҳам ма'лумки, Кореяда уруш бошланмасдан олдин Жанубий Корея қўшинлари бизнинг 38-нчи параллельдаги чегара қисмларимизга бирнеча марта қуролли ҳужум қилган эдилар. Бу ҳужумлар катта ҳарбий тўқнашишларга олиб келган эди. Фақат 1949 йил январь ойидан тортиб 1949 йил сентябрь ойигача бўлган давр ичида жанубий корейлилар бизнинг қисмларимизга 431 марта ҳужум қилган эдилар.

Яна бир фактга — Ли Син Ман ҳукуматининг махфий архивидан топилиб, бизнинг ҳукуматимиз қўлига тушиб қолган стратегия харитасига сизларнинг э'тиборингизни тортмоқчиман. Ўз вақтида бу харита Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тақдим қилинган эди. Бу харита Шимолий Кореяга ҳужум қилиш плани уруш бошланмасдан анча олдин Жанубий Кореяда тайёрланганлигини яққол кўрсатади. Шундай қилиб, жуда кўп фактлар Кореяда уч йилга чўзилган урушнинг бошланганлиги учун жавобгарлик Америка Қўшма Штатлари устига ва Жанубий Кореядаги Ли Син Ман режими устига тушганлигини яққол исбот қилади.

Шу блан бирга, биз сизларнинг э'тиборингизни яна бир фактга, я'ни Кореядаги уруш энг ваҳшиёна, варварлик методлари блан олиб борилганлигига жалб қилиб ўтишни зарур деб ҳисоблаймиз. Ли Син Маннинг мамлакат шимолий қисмига бўлган агрессив ниятларини бу уруш пучга чиқарганлиги ма'лум. Уруш ҳаракатлари тамом бўлгандан кейин ҳам Ли Син Ман ва унинг тўдаси ўзининг режимини Шимолий Кореяда зўравонлик блан ўтказишга яна уриниб кўрмоқчи эканликларини айтиб, шимолга томон янги юриш қилишга кун сайин чақирмоқдалар. Броқ, лисинманчилар тўдаси яна урушни бошлашга жур'ат қиладиган бўлса, корейс халқи агрессорларга янада каттароқ қақшатғич зарба беради, бунга шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Жанубий Корея вакили бугун ғирт ёлғондан иборат бема'ни нутқ сўзладики, бу нутқ ҳатто жавоб беришга ҳам арзимайди. У, ўзининг ғирт ёлғон нутқи блан Жанубий Корея аҳолисига қарши Жанубий Корея қўшинлари томонидан қилинаётган ўзбошимчалик ва террорни яшириб кетишга уринди. Жанубий Корея вакили Жанубий Кореяда ўрнатилган ва халққа қарши бўлган режимни тухмат ва ёлғон гаплар ёрдами блан демократик режим қилиб кўрсатишга зўр бериб ҳаракат қилди. Броқ, мен шу нарсани айтмасдан ўтаолмайманки, бу хилдаги васвасадан иборат нутқ Корея масаласини тинч йўл блан ҳал қилишга ёрдам бериши мумкин эмас.

Австралия делегати ўз нутқида Умумкорея аралаш комиссияси тузиш тўғрисидаги бизнинг таклифимиз блан боғлиқ бўлган ба'зи масалалар ҳақида изоҳлар олишни истаганлигини айтиб ўтди, жумладан у Жанубий Корея ва Шимолий Корея вакилларидан иборат бўладиган шу комиссия а'золарининг сони неча кишидан иборат бўлишини билишга қизиқди.

Бизнинг фикримизча, аралаш комиссия а'золарининг сони масаласи мураккаб проблема бўлиши мумкин эмас, чунки иккиёқлама комиссия тузилиши кўзда тутилади. Ўз-ўзидан ма'лумки, бу комиссия ўзининг қарорларини томонларнинг ўзаро келишуви блан қабул қилиши лозим бўлади.

Умумкорея комиссиясига тааллуқли ташкилий масалаларга процедура масалаларига ва бошқа масалаларга келганда, бизнинг фикримизча, бу масалаларни томонлар ўзаро келишиб ҳал қилишлари керак. Австралия делегати бу комиссия ўз ишида катта қийинчиликларга учраса керак, деб хавфсираганлигини айтди.

Биз, албатта, бу йўлда бир мунча қийинчиликлар бўлиши мумкин, деган фикрдамиз.

Броқ, биз, бу қийинчиликларни бемалол енгиш мумкин, деб ўйлаймиз. Агар Корея масаласини ҳал қилиш бевосита корейсларнинг ўзларига топшириб қўйиладиган бўлса ва бизнинг ички ишларимизга ажнабийларнинг аралашувига йўл қўйилмайдиган бўлса, у ҳолда корейс халқи ҳамма қийинчиликларни енгиш ва бирлашган, мустақил, демократик давлат барпо қилиш учун ўзида етарлик куч ва қат'ият топади, бунга шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгаши

ЖАНВА, 3 май. (**ТАСС махсус мухбири**). Ташқи ишлар министрлари Жанва кенгашининг бугун навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда А. Иден раислик қилди. Корея масаласини муҳокама қилиш давом этди.

Даллес Жанвадан жўнаб кетганлиги сабабли АҚШ давлат секретарининг ўринбосари У. Беделл Смит бугундан бошлаб АҚШ делегациясига бошчилик қилиб туради.

Кенгашда юз берган вазият Жанубий Корея вакили Бьон Йон Тэни бугунги мажлисда янги баёнот блан сўзга чиқишга мажбур қилди. Раислик қилучи А. Иден мажлисни очиб, Шарқий-Жанубий Осиё мамлакатлари бош министрларининг яқинда Коломбода бўлиб ўтган конференциясида Цейлон бош министри раислик қилган эди ва у мазкур конференциянинг раиси сифатида Коломбодаги конференция ишларининг натижалари тўғрисида э'лон қилинган ахборотдан кенгаш қатнашчиларига парчалар юборди, деб айтгандан сўнггина Бьон Йон Тэ сўз олди.

Корея Халқ-Демократик Республикаси, Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи ташқи ишлар министрларининг нутқлари кенгаш қатнашчиларига ва бутун дунё жамоатчилигига жуда катта та'сир ўтказганлиги Жанубий Корея вакилини ташвишга солиб қўйди ва у сўзга чиққан вақтда ўзининг шундай ташвишга тушганлигини яшираолмай қолди. Жанубий Корея вакили мазкур нутқларда келтирилган далилларга ва қилинган таклифларга жавоб бермоқчи бўлиб муваффақиятсиз равишда уриниб кўрди, Лекин бу сафар ҳам лисинманчи министрнинг нутқи Америка империалистларининг антисовет ва антикоммунистик пропагандасининг сийқаси чиққан тезисларини такрорлашдан иборат бўлди. Бьон Йон Тэ ўз сўзини исботлайдиган бирорта ҳам далил тополмаганлиги сабабли Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва Корея Халқ-Демократик Республикаси ша'нига ғирт ёлғон гаплардан иборат туҳмат ёғдиришга уринди.

Масалан, Жанубий Корея вакили Бьон Йон Тэ Корея ХДР ташқи ишлар министри Нам Ирнинг, ҳатто Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Корея масаласи блан шуғулланучи муваққат комиссияси ҳам 1948 йил 10 майда Жанубий Кореяда ўтказилган «сайлов»нинг халқ манфаатларига бутунлай қарши манфаатларга хизмат қилганлигини э'тироф этишга мажбур бўлган эди, деб айтган эди, деб айтган гапларига тўхталиб, шу комиссиянинг раиси бўлмиш Сурия вакилини «ашадди социалист» деб айтишдан бошқа тузук сўз топаолмади.

Лисинманчилар вакилининг буртсиз ва шу қадар зериктирарли нутқидан кейин, раислик қилучи Корея Халқ-Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри Нам Ирга сўз берди.

Греция ташқи ишлар министри Стефанопулос Нам Ирдан кейин сўзга чиқиб, Корея Халқ-Демократик Республикаси делегациясининг таклифлари «жиддий равишда кўриб чиқилиши мумкин эмас», деб ҳечбир далил келтирмай да'во қилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Корея масаласига доир резолюциялари Қўшма Штатларнинг та'зийқи блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотида АҚШга итоат қилучи кўпчилик томонидан қабул этилганлиги ва шу таз'йиқ натижасида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Корея масаласини ҳал қилишдан ожиз бўлиб қолганлиги ҳаммага аён бўлгани ҳолда, Греция вакили, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мазкур резолюциясини бажариш Корея проблемасини ҳал қилишга олиб келадиган бирдан-бир йўлдир, деб да'во қилдию, аммо ўзининг бу сўзини исботлайдиган ҳечбир далил келтираолмади.

Сўнгра Хитой Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай сўз олди.

Чжоу Энь-лайнинг нутқидан кейин мажлис ёпилди. Эндиги мажлис 4 майда бўлади.

Баодайчилар армиясига ёшлар зўрлик блан моблизация қилинаётганлиги ҳақида Синьхуа агентлигининг хабари

ПЕКИН, 3 май, (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Француз ма'мурлари Вьетнамнинг оккупация қилинган районларида баодайчилар армиясини кўпайтириш мақсадида ёшларни зўрлик блан мобилизация қилмоқдалар. Уни ўз кўзи блан кўрган ва Хонойдан эндигина келган бир кишининг хабар беришича, шаҳарда террор ҳукм сурмоқда. Кўчаларда ёшларни мобилизация қиладиган пунктлар ташкил қилинган. Мактабларда ва кинотеатрларда тинтувлар ўтказилмоқда. Ёшлар кўчаларда французлар томонидан ушланиб олиш хавфи остида яшамоқдалар.

Ханойда Француз ма'мурлари, 18 ёшдан 35 ёшгача бўлган ҳамма хотин-қизлар ҳарбий хизматга чақириладилар, деб э'лон қилганлар. Хотин-қизлардан кўп кишини шаҳарда ва шаҳар атрофидаги районларда полиция ушлаган. Французлар хотин-қизлардан иборат ҳарбий отрядлар тузиш мақсадида, оккупация қилинган районлардаги ҳарбир қишлоқда хотин-қизлардан 10 — 45 кишини мобилизация қилмоқдалар. Нам-Динь вилоятида хотин-қизлардан иборат баталионлар тузиш мўлжалланади.

Француз ва баодайчи ма'мурлар йигитларни ва хотин-қизларни зўрлик блан мобилизация қилиш мақсадида бирнеча юз марта «тинтув операциялар» ўтказганлар. Улар варақалар ташлаш учун самолётлардан фойдаланганлар, шунингдек радио орқали Вьетнам ёшларини, агар «армияга олиш» марказларига келмасалалар, ҳархил жазолар бериш блан қўрқитганлар. Хабарларга қараганда, Французлар 9 февральдан 12 февральгача бўлган даврда Нам Динь атрофида «тинтув операцияси» ўтказганлар. 7 мингдан кўпроқ киши Француз ма'мурлари томонидан жазоланган.

Баодайчилар ҳукумати бош министри Буу Локнинг яқинда айтган сўзига қараганда, ҳозирги вақтда 230 минг кишидан иборат мунтазам ва 70 минг кишидан иборат ғайримунтазам аскари бўлган қўғирчоқ армия 550 минг кишига етказилади.

АҚШ, Англия ва Франция делегациялары бошлиқларининг Бао дай вакили блан кенгаши

ЖАНВА, 3 май. (ТАСС). Бугун бу ерда АҚШ Англия, Франция делегацияларининг бошлиқлари Б. Смит, А. Иден, Ж. Бидонинг Жанвага келган Бао Дай вакили — унинг ташқи ишлар министри Нгуен Куок Дин блан кенгаши бўлди. Кенгашдан кейин Нгуен Куок Диннинг баёноти э'лон қилинди. Баёнотда айтилишича, баодайчилар режимининг вакили кенгашда демократик Вьетнам вакили блан бир вақтда қатнашишга «розидир», броқ Ҳинди-Хитой масаласи юзасидан Вьетнамнинг «мустақиллиги, суверенитети ва территориал яхлитлиги»ни бузадиган ҳарқандай қарорга қарши олдиндан э'тироз билдирмоқда.

Бугун бўлган кенгаш ҳақидаги расмий ахборотда айтилишича, кенгаш Франция делегацияси биносида Ж. Бидо раислигида ўтган. Ахборотда уқтириб ўтилишича, кенгашнинг тўртта иштирокчиси ўртасида шу ҳақда келишилганки, демократик Вьетнамнинг, Жанва кенгашида иштирок қилиши уни «юридик жиҳатдан таниш» деб ҳисобланмаслиги лозим. Бундан ташқари, тўрт делегация — АҚШ, Англия, Франция ва баодайчилар режими делегациялари вакиллари Жанва кенгаши давом этиб турган бутун даврда бир-бирлари блан маслаҳатлашишни давом этдирадилар деб ҳам қарор қилинган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА ҚИНОЛАРДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: 5/V да **Бир севги афсонаси**, 6/V да **Бой ила хизматчи**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/V да **Уйқудаги гўзал**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/V да **Муқимий**, 6/V да **Офтобхон**.

«РОДИНА», «ВАТАН», НАВОИЙ номли (қишки), НАВОИЙ номли (ёзги), СОБИР РАҲИМОВ номли (қишки), «ИСКРА» (қишки, кеч соат 8—20 минутгача), «ИСКРА» (ёзги), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз), «ХИВА», «ЎЗБЕКИСТОН», «УДАРНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 гача), ТЕЛЬМАН номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», кинотеатрларида — янги рангли фильм **Содиқ дўстлар**.

НАВОИЙ номли (қишки) кинотеатр— кеч соат 10 да **Георгий Саакадзе** (1-нчи серия).

«ИСКРА» (қишки) — кеч соат 9 дан **Маскарад**.

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Анна Каренина**, (иккала серия).

ПУШКИН номли кинотеатр — **Сепли тўй**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кечқурун **Кемалар қал'аларни штурм қилмоқда**.

«9-НЧИ МАЙ» — **Албаниянинг буюк жангчиси Скандербег**.

СОБИР РАҲИМОВ номли (ёзги) кинотеатр — **Ҳаво извошчиги**.

АЛОҚА ХОДИМЛАРИ КЛУБИ — **Жаноб Такси**.

ГРАЖДАНЛАР!

Ёз даврида ўт блан эҳтиётсиз муомала қилиш натижасида ёнғин чиқиш хавфи кўпаяди

ШУНИ ЭСДА ТУТИНГИЗКИ,

ҚУРУҚ ЁЗ ФАСЛИДА ЁНУЧИ МАТЕРИАЛЛАРНИНГ АЛАНГАЛАНИШ ХУСУСИЯТИ КЕСКИН СУРАТДА ОШАДИ.

Ўт блан эҳтиёт муомала қилингиз!

Ҳовлиларни ахлат ва қуруқ ўсимликлардан тозалангиз.

Уй-жойлар, жамоат бинолари ва бошқа биноларнинг чердакларида, зиналарда ёки вестибюльларда ҳарқандай ёнучи материалларни сақлашга йўл қўймангиз. Чердакларнинг ёғоч қисмларини лой блан суваб қўйингиз ёки уларга ёнмайдиган материаллар қоплангиз.

Чердакларни бекик ҳолда тутингиз.

Ёнғиннинг олдини олиш мақсадида, уй-жойларда ва бошқа биноларда, пол ва айвонлар тагида **тош кўмир сақлашга**, шунингдек **тош кўмирни ўтин, бензин, керосин ва бошқа ёнучи материаллар блан биргаликда сақлашга йўл қўймангиз.**

Ёнғин жиҳатидан хавфли бўлган жойларда **чекиш ва ўт ёқишни тақиқлангиз.**

Ёғоч деворлар ёнида, кладовка, айвон ва балконларда овқат пишириш учун **мангалкалар ва ўчоқлар, примус, керогаз ва керосинкалар ўрнатмангиз.**

Лампа, керосинка, примус ва керогазлардан фойдаланганда **уларга бензин, лигроин ва трактор керосини сингари ёнилгини қуймангиз,** чунки бундай ёнилғи албатта ёнғин чиқишига сабаб бўлади.

Электр блан истиладиган асбоблардан фойдаланганда **ёнғиндан сақлаш қоидаларига риоя қилингиз.** Бу асбобларни ёнмайдиган тагликлар устига ўрнатингиз ва ёқилган электр асбобини назоратсиз ташлаб қўймангиз.

Бузуқ, плиткалар, дазмоллар ва бошқа электр асбобларидан фойдаланмангиз.

Шуни эсда тутингизки, **болаларнинг ўт блан ўйнаши ва унинг блан эҳтиётсиз муомала қилиши** ёнғин чиқишига сабаб бўлади. Болаларни қаровсиз қолдирмангиз ва гугурт блан ўйнашга рухсат қилмангиз.

Ўт тушган тақдирда, 01-нчи телефон орқали ўт ўчириш командасини чақирингиз.

Социалистик мулкни ва ўз мулкингизни ёнғиндан сақлангиз!

Ички ишлар министриги Тошкент шаҳар ва Тошкент область бошқармасининг ёнғиндан сақлаш бўлими.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 137, Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р 00509. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1326.